

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 28 (2003) 1988 LIEPA-JULY 12

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS METAI

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Už ar prieš?

Didysis keturių paskirčių gerai organizuotas ir savo programomis bei meniniais pasirodymais turtingas, savo tikslus pasiekęs ar bandęs pasiekti išeivijos lietuvių suvažiavimas Toronte – Hamiltone birželio 24 – liepos 3 dienomis jau praėityje ir paliktas vertinimui, kritikoms, taipgi papildas kiekvieno dalyvio prisiminimus – įspūdinga lietuviškojo gyvenimo iškarpą. Ir kai prisimename panašius įvykius, mus būrusius prieš, sakykim, dvidešimt metų, susirinkimuose, posėdžiuose, pranešimuose nematome tiek daug ir tokio pobūdžio skirtingumų, kiek jų yra šiandien. Tiesa, pasikeitė gyvenimas, atėjo naujų ir jaunesnių žmonių, pasikeitė galimybės risti su tėvynėje likusiais artimaisiais, pro pralaužtas uždangas laisvės atvyko ne vienas tautai daromos skriaudos liudininkas. Tuo būdu ir išeivija, ir okup. Lietuva nustojo būti uždara, tartum tik sau egzistuojančios. Ir kaip tik dėl tos judrios kaitos ir atsirado daugiau požiūrių skirtingumų, labai populiarių kasdien.

Jie labiausiai buvo ryškūs ir tik ką praėjusių posėdžių salėse. Kai kurių kalbėtojų karštoki už ar prieš bendravimą su kraštu ne vietoje dvelkė noru klausimą čia pat nubalsuoti. Tai niekam nenaudingi šoktelėjimai, tiesiogiai net netelpa svarstomų temų rėmuose. Buvo betgi ir rimtesnės tuo klausimu polemikos, kurioj iš vienos pusės ryškėjo šaltas, daiktiškas problemų nagrinėjimas, o kitoj pusėj – labiau emocinis. Ir viena, ir antra turi gana gilių motyvų, geros argumentacijos.

Santykiavimas su kraštu, kultūrinių mainų galimybės, be abejo, turi paties gyvenimo tėkmę atnešą logišką pagrindą, nebepajudinamą, dargi labiau stiprėjantį. Tačiau šitoj pasikeitusioj situacijoje reikia būti pakankamai apdairiems, kad mainai ir pažadai, leidyklių bei parodų vilionės nesilpnintų Lietuvos atstatymo siekių. Būtų labai žalinga ne tik išeivijai, bet ir visai tautai, jei už šiandien siūlomus patrauklius gabalėlius atsisakytume ateities, nustoje ją rūpintis ir numatyti visa tai, kas laisvės kovotojams privalu ir būtina.

Užtat nenuostabu, kad daugelį dalykų svarstant stipriau sudunksi širdis ir prasiveržia emocija. Ryšių su kraštu reikaluose juk vienaip ar kitaip susiduriama su formaliais terminais, kurie liudija rusiškąją okupaciją ir komunistinę santvarką. Iš tikrųjų nė šaltiausias protas negalėtų viso to aplenksti, kalbant apie bendravimo galimybes. Nėra abejonės, kad tos pačios tautos vaikai, kokie nuotoliai ar gyvenimo sąlygos juos beskirtų, jaučia vienas kitam prigimtinių artumų, rišasi tos pačios kalbos, istorijos ir papročių saitais. O vis dėlto nuoširdesniems santykiams užsimegztį lemiamą vaidmenį atlieka pažiūrų skirtingumai. Tai kas, kad kadaise vienoje ir toje pačioje klasėje sėdėta. Kai čia kalbama apie tėvynės okupaciją, tenai tvirtinama, kad jokios okupacijos nėra; kai čia pritaikėlis kas pavadina kolaborantais, tenai aiškinama, kad jie tarnauja savam kraštui; kai čia kalbama apie rusifikacijos pavojus, tenai LTSR lyginama su bet kuria JAV valstija. Ir taip toliau ir toliau.

Todėl visiškai klaidinga ryšių klausimu turėti dvi besąlygines „už ir prieš“ kategorijas. Kaip ir su kuo bendrauti, kuo ir kada dalintis jokios kategorijos nagali nustatyti. Nebereikia spėlioti ar remtis privačia informacija, kai dabar, sovietiniam persitvarkymui pajudėjus, tauta aiškiai parodo, ko ji nori ir ko siekia. Visa tai sutampa su išeivijos linkme. O ryšiai su Maskvos patikėtiniais – jau kitas klausimas. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Kanados ir JAV draugystės dienos

Kanadiečiai nepriklausomybę švenčia liepos 1 d., amerikiečiai – liepos 4 d. Tarpusavyje esančias dvi dienas JAV prez. R. Reaganas šiemet paskelbė Kanados ir JAV draugystės dienomis. Šį draugišką mostą, matyt, paskatino 1812 m. kare žuvusių 28 amerikiečių karių kaulų parsivežimas iš Ontario provincijos Fort Erie vietovės. Birželio 30 d. jų palaikai buvo palaidoti JAV karių Bath kapinėse Niujorko valstijoje. 1812 m. kare amerikiečiai užėmė ir sunaikino Erie fortą, planavo užimti tada Yorku vadintą Torontą, sustabdė atvykstančius britų karius ir siunčiamus ginklus. Tad iš tikrųjų amerikiečių kova buvo nukreipta ne prieš kanadiečius, o juos valdantįją Britaniją. Prez. R. Reaganas taikliai pabrėžė, kad tai buvo paskutinis ginkluotas susikirtimas su Kanada, oficialiai gimusia tik 1867 m. liepos 1 d. Prie dviejų šimtmečių artėjančiame laikotarpyje išaugo abipusiai nuosirdūs ryšiai, kuriems prisiminti dabar yra skiriamos Kanados ir JAV draugystės dienos.

Amerikiečių karių kaulai Fort Erie vietovėje buvo aptikti 1987 m. pavasarį kasimus naujiems pastatams atliekančių statybininkų. Tada buvo pakviesta dr. R. Williamsono vadovaujama archeologų grupė iš Toronto, į tyrimus įsijungė JAV kariuomenės istorikas plk. lt. J. Whitehornas. Buvo atkasti 28 karių griaučiai ir aštuoniem vyrams priklausančios kaulų liekanos. Remiantis išlikusiomis varinėmis sagomis bei kitais uniforminiais ženklais, nustatyta, kad 22 palaidotieji tikrai yra JAV kariai. Dėl kitų šėsių kilo abejonių, pareikalavusių ilgesnių tyrimų, bet ir jie buvo priskirti JAV karių eilėms. Istoriniai dokumentai liudija, kad toje vietoje būta JAV karo ligoninės. Griaučiuose buvo rasta sužeidimų žymių, kai kuriems trūko amputuotų rankų ar kojų. Kanadiečių ir amerikiečių komisija nustatė palaidotų asmenų amžių: du buvo peraugę keturiasdešimtmetį, 20 – priartėjusių prie trisdešimtmečio, šeši – 16–20 metų. Palaikai buvo sudėti į 28 metalinius (Nukelta į 8-tą psl.)

Vaidai iš VIII-sios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės, įvykusios liepos 3 d. Hamiltone. Į areną įgyjuoja Punsko ansamblis „Jotva“, šventės vadovai (iš kairės): RITA KARASIEJIENE, JUOZAS KARASIEJUS, LUDAS SAGYS ir GENOVAITE BREICHMANIENE. Šventėje dalyvavo apie 2200 šokėjų. Vidinėje nuotraukoje – tik dalis tų gausių šokėjų, pasirodusių pradėti didįjį pasirodymą. Apačioje VII PLB seimo dalyviai. Nuotraukos St. Dabkaus ir B. Tarvydo

Pasaulio lietuvių seimas Toronte

Suvažiavę iš įvairių kraštų atstovai tris dienas svarstė aktualius bendruomeninius klausimus

R. SAKALAITĖ-JONAITIENĖ

Š. m. birželio 28, 29 ir 30 d. Toronte įvyko vienas šios vasaros didžiųjų renginių, poreikių – VII Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas. Jis savo apimtimi buvo platus, įvertinti praėjusių darbų, nustatyti gairės ateičiai ir išrinkta nauja valdyba.

Invokacija, prezidiumo sudrymas, sveikinimai

Antradienio rytą, miesto centre Westbury viešbutyje inž. Eugenijus Čuplinskas pasveikino visus dalyvius seimo rengimo komiteto vardu ir padėkojo visiems prisidėjusiems darbui arba finansine parama. PLB pirmininkas Vytautas Kamantas savo atidarymo žodyje supažindino su dviem asmenimis, kurie tiesiogiai rišo seimo dalyvius su tėvyne. Tai neseniai atvykę iš Lietuvos disidentai, Helsinkio grupės nariai docentas Vytautas Skuodis ir dr. Algirdas Statkevičius.

Invokaciją sukalbėjo kun. Gediminas Kijauskas, SJ. Po Kanados ir Lietuvos himnų R. Sakalaitė-Jonaitienė pravedė susikaupimo valandėlę mirusiems PLB darbuotojams pagerbti. Su kraštų delegacijom supažindino PLB kultūros komisijos pirmininkė Milda Lenkauskienė. Dalyvavo atstovai iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, D. Britanijos, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Šveicarijos, Urugvajaus, V. Vokietijos ir Venezuelos. Su PLJS pirmininku Alvydu Saplu ir kitais PL jaunimo są-

jungos atstovais susidarė 99 balsuojantys seimo nariai.

Seimas pritarė pasiūlytam prezidiumui, kurį sudarė Joana Kuraitė-Lasienė (Kan.) – pirmininkė, Jaras Alkis (D. Brit.) – vicepirmininkas, Algis Raulinaitis (JAV) – pata- rėjas reguliavimo reikalais, sekretoriata – Jeronimas Pleinys, Rudis Vilembrekas, Algis Vaitėlinas ir Arūnas Staškevičius, visi iš Kanados.

Seimą žodžiu sveikino VLI-Ko vicepirmininkas Vyt. Jokubaitis, Kanados lietuvių fondo valdybos pirmininkas Herbertas Stepatitis ir Lietuvos šaulių sąjungos pirmininkas Mykolas Abarijus. Vėliau dar sveikino Marija Remienė, Amerikos lietuvių fondo tarybos pirmininkė. Raštu gauti gausūs sveikinimai, kurių siuntėjai buvo išvardinti. Asmeniškai atėjo susirinkusius sveikinti Ontario provincijos vardu Gerry Phillips, kultūros ir pilietybės ministeris. Darbo tvarkė buvo seimo priimta be pakeitimų, o registracijos, mandatų, nominacijų bei nutarimų komisijos buvo sudarytos be užtesimų.

Valdybos ir kitų pareigūnų pranešimai

PLB valdybos pranešimus pradėjo pirmininkas Vytautas Kamantas, apibūdinamas PLB tikslus ir darbus, įjungiant devyniolika laisvo pasaulio kraštų. Pirmininkas išvardino valdybos narius ir jų pareigas, susumavę jų atliktus darbus. Atitinkamu laiku valdybos nariai pirmininką papildė.

Pirmininko pavaduotojas dr. Tomas Remeikis apibūdino savo straipsnį, išspausdintą „Pasaulio lietuvių“. Vytautas Kamantas perskaitė vicepirmininko finansų reikalams Stasio Jokubausko pranešimą. Išdalinta finansinė apyskaita rodė PLB valdybos ir „Pasaulio lietuvių“ pajamas, išlaidas ir balansą iki 1987 m. gruodžio mėnesio. Tuo laiku išde buvo daugiau kaip \$35.000. PLB valdybos vicepirmininkai Rimantas Dirvonis – sporto, Mykolas Druga – informacijos ir Raimundas Kudukis – teisės reikalais, padarė trumpus pranešimus, atkreipdami seimo dėmesį į tų sričių svarbiausius užsimojimus ir darbų vykdymo talkininkus. Komisijų pirmininkai: kultūros – Milda Lenkauskienė, švietimo – Birutė Jasaitienė ir visuomeninių reikalų – Juozas Danyšys taip pat bendrais bruožais apibūdino savo sričių veiklą.

PLB institucijų pranešimai taip pat buvo trumpi, kadangi vienoms, pvz. Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungai, „Pasaulio lietuviui“ ir VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui buvo numatyti atskiri posėdžiai, o kitoms – PLB kontrolės komisijos, Garbės teismo ir PLB fondo veikla buvo aiški ir nereikalavo ilgų išdėstymų.

Per seimo pirmos dienos bendrus pietus istorinį žvilgsnį į PLB praeitį metę buvę PLB valdybos pirmininkai: dr. Juozas Sungaila ir dabartinis (Nukelta į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAULYJE PLAČIAI NUSKAMBĖJO TRAGIŠKAS ĮVYKIS Persijos įlankos Hormuzo sąsiauryje. JAV kreiseris „Vincennes“ raketomis numušė keleivinį Irano lėktuvą, skridusį į Dubajaus miestą Jungtiniame arabų emirate. Žuvo 290 įgulos narių ir keleivių, kurių eilėse buvo 66 vaikai. Tuo metu kreiseris „Vincennes“ kovojo su tanklaivius puldinėjančiais mažaisiais Irano greitlaiviais. Kreiserio radaras pastebėjo lėktuvo pakilimą Irano pusėje ir jo skrydį laivo kryptimi. Esą lakūnai buvo perspėti radijo bangomis pakeisti kryptį ir atskleisti savo tapatybę, bet jie neatsiliepė. Kreiserio kapitonas W. Rodgers turėjo tik keturias minutes laiko padaryti galutiniam sprendimui. Jis pasirinko savo laivo apsaugą, įtardamas, kad atskrendantis lėktuvas gali būti Iranui priklausantis JAV gamybos „F-14“ naikintuvas. Panaši tragedija su skirtingais rezultatais 1987 m. pavasarį ištiko JAV karo laivą „Stark“, kai radaras taip pat užregistravo atskrendantį lėktuvą. Kapitonas tada per ilgai delsė, ir į laivą pataikė iš Irako naikintuvo išsauta prancūziška raketa. Sprogimas pakirto 30 amerikiečių jūrininkų. Irakas teisinosi, kad naikintuvo pilotas padarė klaidą, JAV karo laivą palaikęs Irano laivu. Tada amerikietis kapitonas, nesugebėjęs savo laivo apsaugoti moderniausiomis raketomis, buvo atleistas iš karo laivyno.

Pikta kritika JAV karo laivai Persijos įlankoje saugo tanklaivius, gabenančius naftą Vakarų šalims. Pagalbos, prireikė, kai Persijos įlanką karine zona pavertė nesibaigiantis karas tarp Irako ir Irano. Didžiausią triukšmą dėl keleivinio lėktuvo numušimo kelia ajatola R. Chomeinis ir Irano prez. A. Chamenis. Jie ypač rauda lėktuve žuvusių 66 vaikų, užmiršdami, kad Iranas jau seniai nesiskaito su vaikų gyvybėmis. Pasaulį juk ne kartą stebino vaikams vykdomos mirties bausmės, jų panaudojimas puolimams prieš Iraką. Buvo atveju, kai vaikai būdavo vertiami eiti pirmą karių į Irako minų laukus ir jas susprogdinti savo gyvybės aukomis, kad gyvi išliktų puolimui reikalingi kariai. Tragiškas klaidingo lėktuvo numušimas karinėje zonoje naudojamas propagandai. Dėl jo Iranas netgi kreipėsi į Jungtinių Tautų saugumo tarybą. Įsikio ir Sovietų Sąjunga, pareikalavusi tanklaivius saugančių JAV karo laivų atšaukimo iš Persijos įlankos. Esą juos reikia pakeisti Jungtinėms Tautoms tarnaujančiais karo laivais, nors praktiškai tokio visiems priimtino junginio neįmanoma sudaryti, nes mažosios valstybės neturi modernių karo laivų.

Sprogimas jūroje

Antra skaudai nelaimė praejusią savaitę ištiko Britanijos jūros naftos pramonę. Šiaurės jūroje, sprogus dujomis, užsidegė 34.000 tonų talpos naftos platforma „Piper Alpha“, priklausanti „Occidental Petroleum“ bendrovei. Platforma buvo nutolusi 120 mylių nuo Skotijos krantų. Pagalbos centru tapo Skotijos uostas Aberdeen. Deja, gelbėtojai nedaug tegalėjo padėti, nes viena besilislanti darbininkų pamaina sprogimo ir liepsnų buvo užklupta žemutinėje platformos dalyje esančiose poilsio patalpose. Dėl ugnies niekas nespejo išeiti ir nušauti jūron. Žuvo 166 darbininkai, išsigelbėjo tik 65, priklausę platformos viršuje dirbusiai pamainai. Dabar tik stengiamasi užgesinti vis dar tebesiaujantį gaisrą, kad būtų galima pasiekti žuvusiųjų palaikus. Sprogimas sunaikino iš jūros dugno trykštančio naftos šaltinio kontrolę.

Įsiveržė parlamentan

Belgrade netikėtų svečių susilaukė Jugoslavijos parlamentas, kai jį apsupto iš Borove esančio didžiausio gumos ir avalynės fabriko atvykę darbininkai. Fabrikas turi 10.000 darbininkų, kurių maždaug pusė atvyko iš Borovo traukiniais, autobusais ir sunkvežimiais. Jie pradėjo demonstracijas prie parlamento rūmų, reikalaudami daugiau laisvės ir geresnio atlyginimo. Mat vidutinis mėnesinis atlyginimas Jugoslavijoje yra vertas \$145, o jų uždarbis Borove – tik \$75. Demonstrantams pavyko pralaužti milicijos apsaugą ir įsiveržti į parlamento rūmus. Milicininkai įsiveržėlius bandė sulaukyti tikrai rankomis, nenaudodami nei lazdų, nei ginklų. Demonstrantai reikalavo prekybos ministerio N. Krekičo atsisąstydinimo. Jis dvejus metus vadovavo minėtam gumos ir avalynės fabriku Borove ir susilaukė kaltinimų dėl visų darbininkus ištikusių negerovių. Įsiveržėliai norėjo susitikti su premjeru B. Mikuliču. Jie išėjo iš parlamento rūmų, susilaukę pažado, kad sekantį savaitę (Nukelta į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Už ar prieš?

- Reikia žiūrėti, kad nebūtų susilpninti Lietuvos siekiai
- Pasaulio lietuvių seimas Toronte**
Buvo aptarti aktualūs bendruomeniniai reikalai
- Pasirūpęs ne valdyti, o tarnauti**
Mūsų kardinolas Romoje susilaukė daugiausia dėmesio
- Naikinamos kultūros bei meno vertybės**
Pareigūnai nesupranta Vilniaus senamiesčio istorinių paminklų
- Kultūros kongresas svarstybose**
Spaudos, kalbos ir tautinės kūrybos problemos išeivijoje
- Kitataučių spaudoje pasizvalgus**
Lenkų istorikas rašė apie vysk. A. Baranuską
- Pauliui Klimui grįžus į Ročesterį**
Pasirūpė sutiko draugai, pažįstami ir LB vadovai
- Kai kaltinimai kartojami**
Rizikuodami savo gyvybėmis lietuviai gelbėjo žydus
- Gražuolės rinkimai Maskvoje**
Sovietai pamėgdžioja Vakarus
- Vėlyvas Lietuvos krikštas**
Ketvirtasis istoriko Invinskio raštų tomas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata – \$22, pusmetinė – \$12, rėmėjo – \$25, garbės – \$30 (Amerikoje – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.

Adresų keitimo reikalų kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.

Subscriptions: ordinary \$22.00, supporter \$25.00, honorary \$30.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.

US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.

CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Pasiryžęs ne valdyti, o tarnauti

Lietuvis kardinolas susilaukė daugiausia demesio

KUN. J. STAŠKUS

Po džiugios žinios apie Lietuvai paskirtą kardinolą buvome tikri, kad naujosios "atvirumo" ir "persitvarkymo" politikos aplinkoje vysk. V. Sladkevičius be jokių sunkumų bus išleistas Romon kardinolų įvesdinimo iškilmėms. Pasirodo, kad buvo kitaip. Naujasis kardinolas iki paskutiniųjų dienų nežinojęs, ar jam bus duotas leidimas atvykti Romon. Leidimą gavęs tik dvi dienas prieš kelionę. Jį lydėti buvo leista vysk. Vladui Michelevičiui. Bilietai jiems buvo išduoti tikta skrydžiui iki Milano. Ten atsikrėdė birželio 26, sekmadienį, rūpinosi patekti į Romą. Milano aerouosto kapelionas pasiėmė juos savo globon ir, po keturių valandų įtempto įsiekijimo, pavykio jiems surasti vietą pavelavusiai atvykusiame lėktuve iš Argentinos, skrendančiame Romon. Taip mūsų garbusis kardinolas su savo palydovu pasiekė Romą, kurioje jų laukė eilė iš viso pasaulio suvažiavusių lietuvių.

Vis dėlto "atvirumo" ir "persitvarkymo" politikos dėka, viena privilegija jiems buvo suteikta: buvo leista apsisotiti lietuviškoje Šv. Kazimiero kolegijoje. Tai nebuvo leidžiama ankščiau iš Lietuvos atvykstantiems vyskupams bei kunigams.

Birželio 28, antradienį, Šv. Petro ir Pauliaus šventės išvakarių rytą, visi lietuviai susirinko popiežiaus Pauliaus VI audiencijų salėn, kurioje 11.30 v.r. prasidėjo viešoji konsistorija. Dalyvavo apie 50 kardinolų, apie 200 vyskupų ir minios kunigų bei tikinčiųjų.

Naujųjų kardonolų paskyrimo dekretą perskaitė Vatikano valstybės sekretorius kard. Agostino Casaroli, o naujųjų kardinolų vardu žodį tarė buvęs valstybės pasekretoris kard. Eduardo Martinez Somalo, savo žodyje apibūdinęs kardinolų paskirtį. Baigus kalbą, salėn atėjo popiežius Jonas Paulius II. Prasidėjo iškilmingos Dievo žodžio pamaldos. Po skaitinio iš apaštalo Petro laiško bei Evangelijos ištraukos pagal Matą apie mokinių siuntimą pasaulin kaip avinėlių tarp vilkų naujieji kardinolai bendrai su Šv. Tėvu sukalbėjo Tikėjimo išpažinimą, o tada kiekvienas paskirai davė Šv. Tėvui bei jo įpėdinams priesaiką. Po trumpo Šv. Tėvo žodžio kiekvienas naujasis kardinolas paeiliui artinosi prie Šv. Tėvo priimti kardinoliškosios kepurės, kurios raudona spalva reiškia pilnutinį savo gyvenimo aukojimą už Evangeliją net iki kraujo praliejimo. Kardinoliškuosius žymenis priėmė tik 24 iš 25 naujai paskirtųjų kardinolų. Kun. Hans Urs von Balthasar, senelis teologas, mirė birželio 26, sekmadienį, nebesulaukęs iškilmų dienos. Pasirodo jis buvo atsiskęs kardinolystę priimti, jausdamasis asmeniškai jos nevertas, bet popiežius Jono Paulius II jį vis dėlto įkalbėjęs, nurodydamas, kad tuo norįs įvertinti ir pagerbti jo puoselėtają teologiją.

Kiekvienam naujam kardinolui buvo paskirta kuri nors Romos šventovė. Kard. V. Sladkevičiui popiežius paskyrė Šv. Dvasios šventovę, vadinamą "Spirito Santo alla Fer-

ratella" vardu. Jos adresas – Via U. Saba 42, Roma.

Šioms apeigoms pasibaigus, buvo skaitomos Tikinčiųjų maldos. Pirmoji – už tikinčiųjų Bendriją buvo paskaityta angliškai. Antrąją maldą už Šv. Tėvą skaitė lietuviškai klier. Jonas Malinauskas iš Punsko, dabar studijuojas Romoje. Trečioji maldą už naujuosius kardinolus buvo perskaityta vokiškai; ketvirtoji – portugaliskai už valstybių vadovus; penktoji – prancūziškai už kenčiančius dėl tikėjimo ir šeštoji – itališkai už visus dalyvaujančius iškilmėse. Visiems kartu sukalbėjus "Tėve mūsų" maldą, popiežius baigė pamaldas suteikdamas apaštalinį palaiminimą.

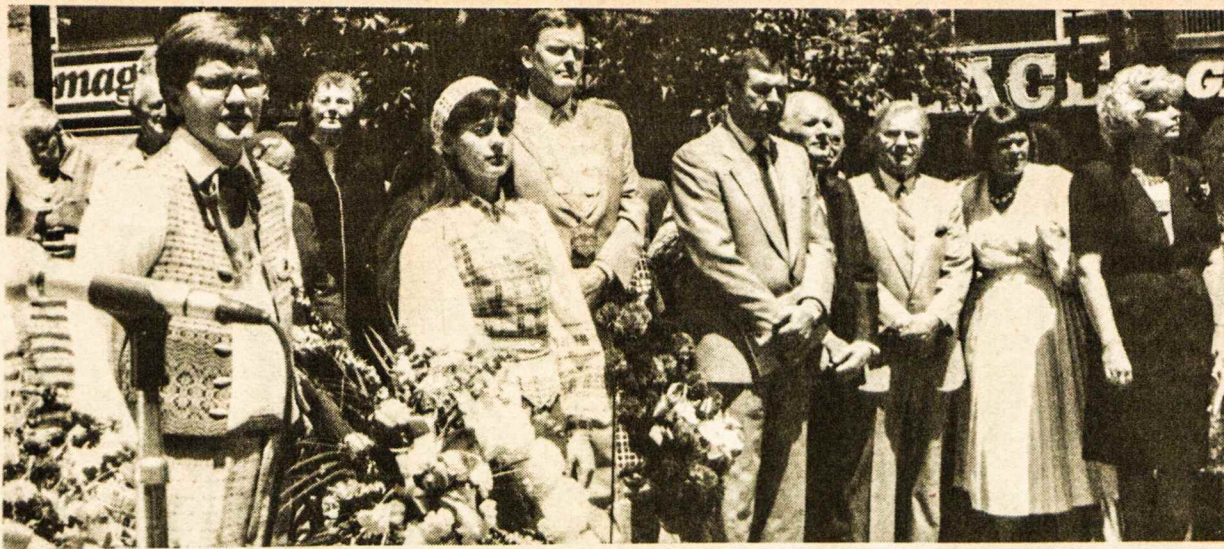
Vakarop, apie 5 val., naujieji kardinolai Vatikano salėse priminė juos pasveikinti atvykusius svečius. Kardinolui Sladkevičiui kartu su aukštaisiais Vatikano diplomatais – kard. E. Martinez-Somalo, kard. A. Silvestrini ir kard. A. Felici – buvo paskirta iškilmingiausioji patalpa "Sala Regia". Daugiausia lankytojų bei sveikintųjų šia proga susilaukė lietuvis kardinolas. Prie kitų kardinolų sveikintųjų eilės jau seniai buvo pasibaigusios, o prie kardinolo A. Sladkevičiaus vis dar stovėjo... Tai įvertinimas pasiaukojusio ir visiškai Dievui atsidavusio žmogaus!

Vėliau, apie 7 val. vakaro, Vatikano soduose vyko paskiros vaisės visų naujųjų kardinolų svečiams. Įdomu, jog kard. Sladkevičiaus vaisėse dalyvavo kard. A. Casaroli. Tai esąs pirmas atvejis, kad jis tokiose vaisėse dalyvautų. Taipgi mūsų kardinolą aplankė JAV ambasadorius ir visi Romos bei iš kitų kraštų atvykę lietuviai. Jų tarpe matėsi arkiv. P. Marčinkus, arkiv. K. Salatka, vysk. A. Deksnys, vysk. P. Baltakis, vysk. V. Michelevičius, kun. dr. I. Urbonas, kun. P. Šakalys, kun. A. Bunga, kun. B. Liubinas, visi Romos kunigai bei prelatai, dr. K. Bobelis, dr. J. Stukas, J. Polikaitis, I. Bublėnė, A. Grininė ir eilė kitų.

Birželio 29, trečiadienį, lietuvių kolegijoje įvyko iškilmingi pietūs – naujojo kardinolo pagerbimas. Pietų metu sveikino bei dovanas įteikė įvairių lietuviškų organizacijų atstovai. Baigiamąjį žodį tarė pats kardinolas, nurodydamas, kad ne valdyti, o tarnauti tikintiesiems pasiryžęs ir vesti juos į Dievą gerumu.

Tos dienos vakare apie 6 val. įvyko iškilmingos Mišios Šv. Petro ir Pauliaus garbei Šv. Petro bazilikos aikštėje. Su popiežiumi Mišias concelebravo visi naujieji kardinolai ir naujieji metropolitai – bendrijinių provincijų vadovai. Naujiesiems metropolitams Mišių pradžioje buvo įteikta kaklų apjuosianti juosta vadinama "pallium". Tai arkivyskupo-metropolito jungties su popiežiumi ženklas, jungiąs visą jo vadovaujamą Bendrijos provinciją.

Po Šv. Rašto skaitinių bei Evangelijos ir pamokslų Šv. Tėvas naujiesiems kardinolams įteikė kardinoliškuosius žiedus. Dalyvių buvo pilnutėlė aikštė. Lietuviai braukė ašaras, regėdami pagerbtųjų asmenų tarpe savo brolių – lietuvių.

Tautinių šokių šventėje Hamiltone po iškilmingų pamaldų buvo padėti vainikai prie žuvusių karių paminklo. Vidury – Hamiltono miesto burmistras, apsuptas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikėjų. Nuotr. St. Dabkaus

Naikinamos kultūros bei meno vertybės Lietuvoje

Pokario metais sunaikinta, sužalota bei išvogta daug meno kūrinių Vilniuje, Trakuose ir kitose vietovėse. Dalis kūrinių išgabenta Lenkijon ir kitur. Reikalinga skubi apsauga ir nauja iniciatyva kultūrinių vertybių srityje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Mūsų vadovaujančių įstaigų architektai nesuvokia ne vien senosios architektūros meninių vertybių, bet ir naujosios iš XX a. pradžios. Turime du šios autorinės netolerancijos pavyzdžius, kuriuose pasišovė "taisyti".

Ankstyesnieji vykdomojo komiteto rūmai prie Lenino aikštės, kadaise miesto parkų klubas, atstovauja saikingai vėlyvajai secesijai, yra vertingas savo epochos architektūros paminklas, pasižymi subtiliomis architektūrinėmis dekoracijomis ir taurios medžiagos išorės sienų tinku subtilaus rausvo atspalvio.

Rūmų šeimininkams jų išvaizda pasirodė per prasta. Pirmiausia rūmų cokolį padengė raudono poliruoto granito plokštėmis, kurios atkirto pastatą nuo žemės. Maža to, abiejų išorės sienų piliastrus nudažė ryškia raudona spalva. Tuo suardė pastato masės visumą ir nustelbė visas dekoratyvines plonbybes. Visa tai atlikta miesto vyriausiojo architekto, jo skyriaus architektų kolektyvo ir miesto paminklų apsaugos inspektoriaus pritarimu.

Antras pastatas jau iš 1920 m., figūruojantis moksliniuose žinynuose, atstovauja pereina formoms iš secesijos į konstruktyvizmą, — tai Vaikų pasaulio universali parduotuvė Lenino prospekte. Jo išorės sienas dengia šviesiai pilkos spalvos taurus tinkas, imituojantis tašytą akmenį ir papuoštas skulptūrine dekoracija. Ši pastatą miesto paminklų apsaugos inspektoriaus Stasiulaitis savo iniciatyva ištisai perdažė tamsiai ruda šokoladine spalva, nes tokia spalva buvo nudažęs ir gretimą "Vilniaus" viešbutį. Perdažyta universalinė parduotuvė neteko ankstyvės gyvos išraiškos, susitraukė savo proporcijose, neteko ryšio su aplinkos erdve, o visų pirma pirminė tauraus tinko danga tapo pagadinta.

Panašiais sauvališkais pastatų išorės perdažymais tapo deformuota visa eilė senamiesčio paminklų, ypač barokinių bažnyčių, kurių ankščiau dekoratyvinių elementų fonu spalva paprastai būdavo minkšto raudonai plytinio atspalvio. Remontų metu pakeistos blankia ochros spalva neteko barokui būdingos dinamikos Šv. Teresės ir Šv. Rapolo bažnyčios, buv. Šv. Kazimiero bažnyčia perdažyta šviesiai ruda spalva, o Šv. Paraksevičios cerkvė numarginta lyg čigonės sijonas.

Skulptūros, puošusios senamiesį, sudariusios jo panoramos akcentus ir projektuotos architektų kaip vieningas su pastatu organizmas, pokario metu buvo sistematingai sunaikintos, be jokio racionalaus pagrindo, nelyginant ikonoklastinio siautulio suplanuotos.

Naujojo kardinolo iškilmingas įžengimas į jam paskirtąją "Spirito Santo alla Ferratella" šventovę įvyko liepos 3, sekmadienį. Deja, daugelis lietuvių šioje paskutinėje iškilmėje jau nebegalėjo dalyvauti, nes skubino į vysk. P. Baltakio sušauktą vyskupo tarybos steigiamąjį suvažiavimą Toronte bei pasaulio lietuvių VIII Tautinių šokių šventę Hamiltone.

Prasidėjo nuo universiteto kolonų salės fasado, kurio nišose stovėjo skulptoriaus B. Balzukevičiaus sukurto alegorinės tiesos ir doros personifikacijos Marksizmo katedros vedėjos Davtian reikalavimu buvo sunaikintos. Jų vietoje universiteto jubilėjaus proga buvo pakeistos studentų sukurtois statulomis.

Jos savo sujauktomis ir smulkintomis formomis bei manieringomis proporcijomis yra svetimos ir dingsta monumentaliam klasicistiniame fasade, kuomet Balzukevičiaus darbai buvo priderinti ir sudarė vieningą stilių su pastatu. Jie šiandien prašosi atstatomi.

Šis skulptūrų naikinimo siautuly 1950 m. nušlavė jau minėtas monumentalias skulptūras nuo katedros portiko viršaus kartu su panašiomis K. Jelskio skulptūromis nuo kalvinių bažnyčios portiko Komjaunimo gatvėje, su skulptoriaus A. Vivulskio trimis kryžiais Plikajame kalne, su koplytstulpiu Antakalnyje priešais Suvorovo gatvę.

Tai buvo kova ne tiek prieš religines atgyvenas, kiek prieš dailės kūrinius. Bet kuo paaiškinti nuo ankstyvesniųjų vykdomojo komiteto rūmų bokšto Atlanto, nešančio žemės rutulį, skulptūros sunaikinimą, kuri buvo autorinis architekto padėtas akcentas, arba nuo senosios miesto elektrinės bokšto B. Balzukevičiaus figūrinės skulptūros, vaizduojančios civilizacijos triumfo personifikaciją, ranka aukštai iškėlusią elektros lempą? Dargi kino Spalio portale buvusios dekoratyvinės figūrinės skulptūros buvo nukapotos. Kam jos kliudė? Šių kultūrinio chuliganizmo faktų mūsų paminklų apsaugos įstaigų vadovai nė nepastebėjo ir nedarė jokių žygių jiems užkirsti arba sunaikintoms meninėms vertybėms atstatyti.

Labai keista ir dargi paradoksalu, kad Vilniaus senamiesčio istorinių ir meninių vertybių atžvilgiu užima keistą poziciją Vilniaus miesto vykdomojo komiteto vadovaujantieji pareigūnai. Jie šių vertybių nesupranta ir negerbia, nors visas pasaulis jomis žavisi. Atvirkščiai, šie pareigūnai yra priešiški nusistatę senamiesčio likimo atžvilgiu. Panašiai, kaip jie nugriovė nuo savo rezidencijos ar nuo senosios elektrinės bokštų skulptūras, ir pačiame senamiestyje išgriovė daugelį ver-

tingų pastatų, kad padarytu naujas aikštes, kaip tarp Rūdininkų ir Mėsinų gatvių, kuri dabar virto šiukšlių sąvartynu, kaip nugriovė didingus ir patvarius buvusios pijarų kolegijos rūmus Garelio gatvėje, nors XIX a. gale juose buvo lenininės "Iskros" slėptuvė. Jie inspiravo kaip "savininkai" ir daugelio kitų senamiesčio paminklų naikinimą, nuvertinimą ar kitokį moderninimą. Tokią poziciją vykdomasis komitetas užima ir šiandien.

Mūsų respublikoje neblogai veikia dailės kūrinių restauravimo dirbtuvės, lygiai įsteigtos prie Vilniaus dailės muziejaus, kaip ir prie Restauravimo tresto, kur daug aukštos kvalifikacijos meistrų, atžymėtų aukščiausiomis kategorijomis visasąjunginiu mastu.

Greta šių restauravimo dirbtuvių veikia privatinių restauratorių grupės, kurioms licencijas išdavė Kultūros paminklų apsaugos valdyba prie Kultūros ministerijos. Jos daugiausia restauruoja ir atnaujiną bažnyčių interjerus ir paveikslus.

Viena tokių restauratorių grupė, vadovaujama Žilio, 1971 m. sugadino Jiezo bažnyčios vertingas XVIII a. italų meistrų tapytas freskas. Bažnyčios klebonui nepatiko Venecijos meistrų išraiškin-ga ekspresionistė tapybos maniera. Jis, pataikaudamas davatkų skoniui, pasiūlė restauratoriams pagal banalius šventųjų paveikslėlius pertapyti freskas sentimentaliu saldžiu stiliumi. Restauratoriai tikrąją freską užtapė polivinilacetatiniais dažais ir sunaikino aukštos meninės vertės freskas. Tik po laiko paminklų apsaugos valdybos pareigūnai pastebėjo šį barbarišką darbą, nenubaudė nei klebono nei restauratorių, nepareikalavo pašalinti pertapymų ir atskleisti pirminę originalią freską. (Bus daugiau)

• Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal
susitarimą

Telefonas 532-7115
*Susitarus priima pacientus
ir vakarais*

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: **"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išieivijoje!"**

A+A
REGINAI KULMATICKIENEI

mirus,

vyrą VLADĄ nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto lietuvių pensininkų klubas

A+A
MEČIUI ABROMAIČIUI

mirus,

gili užuojauta žmonai BIRUTEI, dukrai ANGELEI

ir visiems artimiesiems –

Vilma ir Kazys Gapučiai

A+A
MEČISLOVUI ABROMAIČIUI

mirus,

jo žmonai BIRUTEI, dukrelei ANGELEI ir visiems
giminėms gilią užuojautą reiškia bei kartu liūdima –

Joana ir Doma Kaunaitės

A+A
MEČISLOVUI ABROMAIČIUI

mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukrą ANGELE ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

Toronto Lietuvių namai

A+A
MEČIUI ABROMAIČIUI

mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukrą ANGELE ir visus artimuosius giliame liūdesyje nuoširdžiai užjaučiame –

*Valė Kecorienė
Vytautas Vaidotas
Kristina, Bronius Žutautai
ir sūnūs*

MIELAM

A+A

MEČISLOVUI ABROMAIČIUI

mirus,

jo žmoną BIRUTĘ, dukrą ANGELE, jo žmonos seserį BALTAKIENĘ bei jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

*Janina, Vincas ir Rima Pilipavičiai
Ada ir Valius Poškaiciai
Teklė ir Adolfas Sekoniai
Marytė ir Vacys Vaitkai*

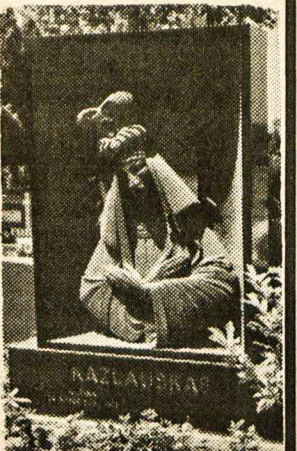
Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms. Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Toronto lietuvių jaunimas birželio 28 d. lydi Ontario pilietybės ministrį GERRY PHILLIPS į VII-jo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo atidarymą. Nuotr. St. Dabkauskas

Pasaulio lietuvių seimas Toronte

(Atkelta iš 1-mo psl.)

„Pasaulio lietuvių“ redaktorių inž. Bronius Nainys.

Diskusijos dėl pranešimų

Popietinė sesija buvo ilga ir kupina įspūdžių bei informacijos. Pasibaigus institucijų pranešimams, diskusijose pasireiškė aštrus reagavimas į dr. T. Remeikio straipsnį, ypač jo pastabas liečiančias PLJS tariamą neveiklumą. Kiti pranešimai ir apyskaitos buvo priimti be pataisų.

Krašto pranešimuose kartojosi bendri sunkumai ir negalavimai. Mišrios šeimos, mažėjančios kolonijos, švietimo priemonių stoka, ribotas darbuotojų skaičius, ribotos lėšos, visa tai prisideda prie nutautėjimo. Primygtinai pabrėžta svarba palaikyti glaudesnius ryšius tarp kraštų, pasidalinti paskutiniausia informacija bei kultūrinėmis pajėgomis ir švietimo priemonėmis. Visur daromi žygiai prieiti prie vietinės spaudos, kurioje būtų keliama Lietuvos laisvės kovos reikalai.

Jaunimo sąjungos pranešimas

Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga rūpestingai pateikė VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso (Australijoje) darbus, įvertinimą ir nutarimus, o taip pat apibūdino šiuometinius projektus bei ateities planus. Jau pradėta ruošti VII PLJ kongresui Pietų Amerikoje ir įsteigtas „INFOTINKLAS“. Jaunimo pranešime nuskambėjo ryžtas sąmoningai veikti, išlaikyti ir ugdyti tautinę gyvybę.

Atskirame posėdyje pranešėjai Eglė Juodvalkė ir Arvydas Barzdukas seimui pateikė birželio 24-27 d.d. įvykusio Kultūros kongreso apžvalgą, susumuojančią pagrindines iškilusias mintis ir išvadas. Kongresas puikiai pasisekė. Skatintina orientacija į pavergtą tėvynę puoselėti tautinį kūrybingumą. Taip pat labai reikalingas kalbos tobulinimas ir kuo dažnesnis subūrimas įvairių sričių darbuotojų.

Seimo pirmos dienos programa pasibaigė su naujai atvykusio disidentu, Helsinkio grupės nario dr. Algirdo Statkevičiaus paskaita „Kultūra ir tautinė laisvė“, po kurios sekė jo pranešimas apie paskutiniausius įvykius ir nuotaikas Lietuvoje.

Lituanistinio švietimo sunkumai

Trečiadienio rytą lituanistinio švietimo posėdį pravedė PLB švietimo komisijos pirmininkė Birutė Jasaitienė. Įvertindama švietimo svarbą lietuvių išlaikyme ji pabrėžė, kad pagrindinė lietuviškumo puoselėtoja yra šeima; reikia jaunąsias stiprinti ir joms padėti. Yra būtina remti jau-

nimo organizacijas ir stovyklas ir parapijas turėtų burti apie save jaunimą ir jaunąsias šeimas. Pastebėtas trūkumas tinkamų vadovėlių lituanistiniam švietimui.

Išsamų pranešimą apie Vasario 16-tosios gimnaziją V. Vokietijoje padarė direktorius Andrius Šmitas, peržvelgdamas jos praeitį, programą ir finansinius reikalus ir ragindamas telkti gimnazijai mokinių bei lėšų. Pačiame seime dalyvavo keletas jaunuolių, kurie Vasario 16 gimnazijos dėka labai pagerino savo lietuvių kalbos žinojimą ir tautinį susipratimą.

Apie lituanistikos katedrą (JAV Iliinojaus universitete) kalbėjo prof. dr. Bronius Vaškevičius. Vytautas Kamantas papasakojo jos finansinę istoriją, įsteigtas specialius PLB fondas. Kraštai raginami remti abi švietimo institucijas.

Kova už tautos laisvę

„Šiandieninė Lietuva ir jos kova už laisvę“ temą vystė dr. Saulius Girmas iš V. Vokietijos. Jis pasidalino savo plačiomis žiniomis apie Lietuvos kintančią padėtį, apibūdindamas naujausią anti-sovietinio pobūdžio veiklą, demonstracijas, pastangas rehabilituoti Stalino nuskriaustuosius, mokyklų reformą bei ekologinių problemų išsėlimą.

Savo referate „Tautos ryšiai su išeivija“, docentas Vytautas Skuodis pabrėžė kultūros kongresų svarbą keliant tautinį sąmoningumą ir paruošiant tautą Lietuvos išlaisvinimui. Jo nuomone, nuolatinis žinių skleidimas, greitas reagavimas į įvykius Lietuvoje, atkaklus spaudimas vietinei ir sovietinei vyriausybei Lietuvos išlaisvinimo reikalu bei tamprūs ryšiai su kitais baltiečiais ir su tėvyne, yra pagrindinės priemonės artinti lietuvių tautos išlaisvinimo valandą. Per bendrus pietus docentas Vyt. Skuodis ir dr. A. Statkevičius supažindino su savo darbų santrauka ir užsimojimais Helsinkio grupės veiklos rėmuose.

Išseivijos darbų rekomenduotą kryptį Lietuvos laisvinimo kovoje pateikė keturi pranešėjai popietiniame posėdyje. Gntė Damušytė, Lietuvių informacijos centro (LIC) atstovė, teigė, kad jeigu Lietuvių Bendruomenės skyrė remtų centrą, jis žymiai geriau veiktų. Tik su jų pagalba centras gali užpildyti spragas vietovėse, kur informacija nepervedama. Ji skatino rašyti laiškus redakcijoms, skambinti radijo ir televizijos stotims, perduoti žurnalistams kaip galima daugiau informacijos.

Viktoras Nakas, kitas LIC vadovas, patarė nekreipti dėmesio į veiksmų vienybės pasiekimą, bet savo veikloje

nuolat laikyti Lietuvą prieš akis, stengtis sudominti kuo daugiau jaunimo, ir kada įmanoma, samdyti profesionalus specifiniams darbams. Egzaminas išeivijai – kiek mums rūpi Lietuva – bus Molotovo-Ribbentropo pakto 50 metų sukakties minėjimas, kurio proga skatinama Šiaurės Amerikoje suruošti masinę demonstraciją Vašingtone, D.C.

Kaip reaguoti į įvykius Lietuvoje, geriausiai parodė Paulius Klimas. Jis pėsčias ėjo iš Ročesterio į Vašingtoną, norėdamas atkreipti spaudos ir vyriausybės dėmesį į jo bendramižio, sąžinės kalinio Petro Gražulio padėtį. Klimas rodė skaidres ir papasakojo savo žygio sunkesnius ir šviesesnius momentus.

Inž. Juozas Danys (Kan.) ir Narcizas Prielaida (Šveic.), pateikė seimui išsamią informaciją apie PLB įnašą Vienos konferencijai ir kitose institucijose.

Šiuolaikiniai jautrūs klausimai

Sekantis seimo posėdis buvo skirtas nacių karo nusikaltėlių klausimui, kurį referavo prof. Romas Vastokas, ryžtingai dirbęs Kanadoje ginant lietuvių išeivijos gerą vardą ir stengiantis išsaugoti gerus mūsų santykius su kitomis tautomis. Šioje srityje, kaip ir kitose, išsyrškėjo ypatinga svarba rūpintis viešąja opinija. Taip pat reikalinga tęsti darbą vietinėse, kuriuose veikla buvo efektinga. Telkti jėgas bei lėšas ir glaudžiai bendradarbiauti su kitomis grupėmis.

Algimantas Gureckas (JAV) seimui pateikė lietuvių politinės konferencijos Vašingtone (1987 m. spalio 23-25 d.d.) išvadas. Jos rodo aiškias gaires išeivijos veiklai, būtent: aktyviai talkinti Lietuvai jos kovoje už laisvę; plėsti ryšius su tėvyne ir bendradarbiavimą su ukrainiečiais bei lenkais; priešintis Molotovo-Ribbentropo paktui, Mažosios Lietuvos sunaikinimui ir lietuvių religiniam bei tautiniam persekiojimui; ugdyti žurnalistus publicistais; skirti didesnę dėmesį žinioms iš Lietuvos; kreiptis į Popiežių prašant įjungti Vilnių į Lietuvos Bendrųjų provincijų.

Valdybos ir kitų vienetų rinkimai

Trečiadienį po vakarienes pertraukos buvo įvykdyti naujos PLB valdybos, Kontrolės komisijos ir Garbės teismo rinkimai. Balsuotojams buvo pateikti du sąrašai. Iš 98 balsuojančių atstovų, 65 balsais buvo išrinkti šie asmenys: dr. Vytautas Bieliauskas (JAV), Eugenijus Čuplinskis (Kan.), dr. Vyt. Dambra (Venezuela), Algimantas Gureckas (JAV), Algis Juzukonis (Kan.) Raimundas Kudukis (JAV) ir Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė (Kan.). Į Kontrolės komi-

siją išrinkti: dr. R. Kriaučiūnas, p. Petrulis, J. Urbonas ir G. Kamantienė, visi iš JAV. Nauji Garbės teismo nariai: dr. K. Ambrozaitis, dr. A. Damušis, M. Lenkauskienė (visi iš JAV), dr. P. Lukoševičius, J. Danys (abu iš Kanados). Laukiant rinkimų rezultatų, seimo nariai stebėjo jaudinančią vaizdajuostę, sukurta Vilniuje gegužės 21 dienos demonstracijų metu.

Pranešimai, pasiūlymai, pasisakymai

Ketvirtadienio rytą buvo specialus pranešimas apie vysk. V. Sladkevičiaus įvedimą į Kardinolų kolegiją. Ateitinių federacijos pirmininkas Juozas Polikaitis pranešė telefonu iš Romos, kad kardinolas V. Sladkevičius sveikina kultūros kongresą, VII-ąjį seimą ir atstuntą tautinių šokių šventę. Taip pat gautas sveikinimas iš vysk. P. Baltakio, OFM.

Tolimesnis šio pusdienio posėdis buvo paskirtas organizaciniams reikalams gvildinti. Dr. A. Razma (JAV) iškėlė PLB lėšų problemas, ragindamas nesusilpninti veiklos, dirbti vieningai. Narių pasisakymuose buvo padėkota senai valdybai ir palinkėta sėkmės naujai. Dar kartą iškilo skatinimo gerinti švietimą, išleisti naujus vadovėlius, didesnių skaičių vaizdajuosčių bei skaidrių; sustiprinti ryšius tarp kraštų, sušaukti švietimo konferenciją; steigti lituanistinių mokyklų tinklą, daktarinti žiniomis leidžiant žiniaraštį. Pietų Amerikai labai reikalingi paskaitininkai, chorvedžiai ir veiklos koordinatoriai, kurie padėtų ruošti jaunimo stovyklas ir kitus renginius.

Bendrūmenės leidinys Seimo atstovams pranešimą apie PLB leidinį padarė jo redaktorius Bronius Nainys. Jis išreiškė padėką visiems talkininkams ir PLB pirmininkui Vyt. Kamantui už palankių sąlygų sudarymą ir pozityvius įvertinimus. Redaktorių prašė kraštus siųsti tik originalius straipsnius ir nereikalausti, kad jis darytų santraukas jų veiklos aprašymų. Diskusijose buvo atstovų pareiškta, kad mažose vietovėse sunku neduplikuoti medžiagos, norinti pasiekti platesnę spaudą. Pirmininkas Vyt. Kamantas padėkojo Br. Nainiui už jo administracijos pasiūlymą leidžiant žurnalą, kuris, pasisklęs po visą pasaulį, jungia visos išeivijos lietuvių, kartais net netikėtai būdas.

Priešpaskutinis seimo posėdis praleistas diskutuojant ir balsuojant seimui pateiktus nutarimus, kurie lietuvių veiklos sritis. Jie bus paruošti spaudai artimoje ateityje.

Seimo uždarymas ir pokylis

Seimą užbaigiant, JAV LB pirmininkas Vytautas Volertas pareiškė padėką PLB valdybai už jos darbus ir pasiaukojimą. Paskutinis žodis teko Vytautui Kamantui, kuris baigdamas savo kadenciją susirinkusiems priminė visų lietuvių pareigą kovoti už tėvynės laisvę ir ugdyti lietuvių tarpe tautinį sąmoningumą ir meilę lietuviui lietuviui.

Seimo pokylio metu buvo įteikta dovana pirmininkui Vytautui Kamantui Kanadoje vykusiam seimui prisiminti – eskimų skulptūra, vaizduojanti pelėdą. Trumpa, graži meninė programa atliko Toronto dainos vienetas „Sutartinė“.

• Supažindinkite savo draugus su „TEVIŠKĖS ŽIBURIAIS“ – atsiųskite dar jų neskaitytą adresą. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Kultūros kongrese birželio 25 d. Toronte tema „Šeima – lietuviškumo stiprybė“ svarsto (iš kairės): D. Baltutienė, I. Lukoševičienė, L. Juodiškaitė-Pollock, K. Slotkus, A. Lingertaitienė, ses. Ignė Marijosiūtė. Nuotr. St. Dabkauskas

Kultūros kongreso svarstybose

ŽIVILĖ JURAITE-ŠELMIENĖ

Spaudos reikšmė

Svarstyboms „Spauda ir radijas mūsų kultūriniam gyvenime“, vadovavo Aušra Liulevičienė, „Draugo“ kultūrinio priedo redaktorė. Ji pažymėjo, kad reikia spaudą gyventi, prie jos prisidėti ir nevertinti kaip eilinės prekės.

Jonas Varčius, atstovaudamas Kanados Lietuvių žurnalistų sąjungai, supažindino publiką su šios organizacijos naujai išleistu leidiniu „Žibintas“. Pranešėjai apgailestavo skaitytojų skaičiaus sumažėjimą, nes spauda galėtų atlikti didelį vaidmenį nutautėjimo sustabdyme. Jis pabrėžė, kad spauda yra ne komercinė, bet – idealistinė.

Toliau kalbėjo kun. Juozas Vaišnys, „Laiškų lietuviams“ žurnalo redaktorius, apie spaudos ir radijo kalbą, kuriai jis skiria tik trejetuką. Skundėsi, kad žurnalistai dažnai mano, jog jiems nebereikia lavintis kalboje. Tvirtino, kad net kalbininkai nuolat peržiūri kalbos veikalus, vis ką nors naujo atradami. Pastebėjo, kad Lietuvoje paskutiniu laiku yra išleista daug gerų žodynų bei gramatikų, kuriomis reikėtų pasinaudoti. Užbaigė ragindamas domėtis kalbos skyriais, spausdinamais „Pasaulio lietuvių“ ir „Laiškų lietuviams“ žurnaluose, bei remti lituanistikos seminarus, vykstančius kas vasarą Iliinojaus valstijoje.

„Jaunimas ir spauda“ buvo apibūdinti Edvardo Tuskenio, jauno „Pasaulio lietuvių“ žurnalo bendradarbio. Jis konstatavo liūdną reiškinį: dauguma jaunimo nesidomi lietuviška spauda. Rašymas nelietuviškomis temomis nepatraukia daugiau jaunųjų, nes jiems lengviau apie tai pasiskaityti gyvenamojo krašto kalba. Iš kitos pusės, įsiviešindami anglų ar kitos kalbos mūsų spaudą tik suskurdintų. Taigi, problemos yra aiškios, reikia bendromis priemonėmis įsikišti sprendimų.

Dr. Zenonas Rekašius, vienas iš „Akiračių“ mėnraščio redaktorių, kalbėjo aktualia tema – „Lietuva išeivijos spaudoje“. Jo klausimas: „Ar išeivijos spauda informuoja apie dabartinę Lietuvą, ar dezinformuoja?“ – sukėlė kontraversiją. Jis įsitikinęs reikalingumu naudotis šaltiniais iš Lietuvos, juos interpretuoti, pagal savas nuožūras. Dar kėlė šališkumą Lietuvos pogrindžio spaudos.

Juozas Stempužis, „Tėvynės garsų“ radijo vedėjas ir Amerikos balso“ lietuviškų laidų bendradarbis, pasigedo kabelinės radijo programos. Jis pasisakė prieš „graudžios muzikos“ vartojimą ir „cepelinų receptų“ skelbimą radijo programose. Vietoj to pageidavo

taisyklingos kalbos ir lituanistinių žinių.

Toliau klausėmės dr. Vytauto Dambros iš Venezuolos apie radijo komunikaciją lietuviams. Jis gausiai bendradarbiauja radijuje ir spaudoje: „Amerikos balso“ lietuviškose laidose, „Drauge“ ir Pietų Amerikos laikraščiuose ispanų kalba. Jo siūlymai bazavosi asmeniškai patirtimi. Jis iškėlė svarbą kontaktų sudarymo Lietuvos reikalų propagavime; dar pabrėžė kvalitetą klausimą medžiagos reikalą. Užbaigiant sakė, kad „mums reikia šimtų straipsnių, nes lašai bangų nesukelia“.

Lietuvių kalbos puoselėjimas

Lituanistikos klausimais pirmiausia kalbėjo dr. Antanas Klimas, siūlydamas praktiškų patarimų, kuriuos reikėtų nedelsiant vykdyti. Tegu ir suaugusieji tobulinasi lietuvių kalboje. Tam trūksta tinkamų vadovėlių – esamieji nelabai pritaikyti. Kalbos puoselėjimui ruošime kalbos šventes ir olimpiadas. Žvelkime į ateitį: kai nekalbėsime lietuviškai, išnyks ir tautiškumas.

Lituanistikos katedros daktaras ir ateitis buvo gvidenama jos vedėjo dr. Bronio Vaškelio. Jau buvo prasta 16 seminarų, 10 savaitių kiekvienam. Katedroje lankėsi 9 svečiai. Net Lietuvos mokslininkai bei amerikiečiai domisi katedra. Katedrai reikalinga sekretorė, kuri užsiimtų informacija. Pageidautina, kad jaunimas iš visų kraštų, net iš Pietų Amerikos ar Australijos bent vienerius metus pastudijuotų katedroje. Dėja, neužtenka katedros stipendijos studento pragyvenimui. Diskusijose poetė Eglė Juodvalkė iškėlė reikalingumą išleisti išleninio formato anglų – vokiečių – ispanų – portugalų – lietuvių kalbų žodyno, kurį būtų galima nešiotis.

Docentas Vytautas Skuodis pastebėjo, kad tautosakos rinkimas turi nepaprastą vaidmenį kultūros išlaikyme, skatinamas įsijungti į šį darbą. Visi galime tapti tautosakos rinkėjais.

Dr. Rasa Mažeikaitė priminė, kad Kanadoje statomas muziejus-archyvas, kurį prašė paremti. Taip pat pastebėjo, kad šiais moderniais laikais galima bus sujungti visus lituanistinius centrus elektroniniu būdu.

L. Tamošauskas, KLB švietimo kom. narys, pranešė, kad šį rudenį bus išleistas anglų – lietuvių kalbomis iliustruotas žodynas vaikams, ruošiamas Pierre Reiny. Jame bus 3,336 žodžių ir jo kaina \$25.

Liaudies menas

Mums gerai žinomas menininkas Antanas Tamošaitis aiškino apie tautodailės sąvoką ir vaidmenį kultūriniam gyvenime. Liaudies menas išskiria vieną tautą nuo kitos. Šis menas nėra tik vieno žmogaus kūryba. Norint pažinti liaudies meną, reikia susipažinti su senuoju liaudies menu muziejuose ir Lietuvoje. Siūle rūpintis perdavimu liaudies meno jaunimui, įvesti tautodailės kursus, atnaujinti susidomėjimą audimu lietuvių tarpe.

Dr. Genovaitė Kazokienė iš Tasmanijos (Australijoje) atkreipė visų dėmesį į trūkumus naujai sukurtą iliustracijų naujiems lietuvių mitologijos veikalams (M. Gimbutienės, A. Greimo).

Dailininkė Anastazija Tamošaitienė kalbėjo apie naująją tautodailę. Ji pasisakė prieš tautinių drabužių suvienodinimą. Aldona Veselkienė, Čikagos lietuvių tautodailės instituto steigėja, iškėlė vaizdajuostės reikalingumą ir jos panaudojimą tautodailės kūrybai puoselėti.

Tautinė kūryba

Svarstyba, pavadintą „Išeivijos ir tautos kūrybos sankryžoje“ atidarė Dr. Vytautas Vardys, Oklahomos universiteto politinių mokslų profesorius.

„Mane labai paveikė lituanistiniai kursai Lietuvoje, Vilniaus Universitete. Jie mane atvertė lietuviškumui ir nuo tada pašvenčiau savo gyvenimą lietuvių istorijai“, nuoširdžiai kalbėjo jauna daktarė Rasa Mažeikaitė, susilaukusi gausių plojimų.

Dr. Pranas Zundė, Informacijos, ir kompiuterių mokslų profesorius Georgijos Institute, kalbėjo apie išeivijos ir krašto bendradarbiavimą moksle. Jis iškėlė, tarp kita ko, sovietų techninį atsilikimą. Iš kitos pusės, jis pastebėjo, kaip greitai plečiasi Amerikoje personalinės elektroninės mašinos (personal computers). Tuojau kiekvienas namas turės tokį aparatą. Kompiuterio kalba yra anglų kalba. Kadangi jis jau naudojamas darželyje, vadinama nepaprastai svarbų vaidmenį šių dienų vaikų gyvenime, yra galima nutautėjimo priemonė. Užtat mums reikia griebtis sulietuvinti šias mašinas.

Dr. Juozas Kazickas nagrinėjo politinę padėtį dabartinėje Lietuvoje, paliesdamas Gorbachio „perestroiką“ ir „glasnostą“. Jis pasisakė visokeriopai už glaudų ryšį tarp išeivijos ir Lietuvos: „Kontakto neturėjimas reikštų atsakyti kovos už savo idealą – laisvę“. Sovietai iš ekonominio viduramžio pereina į modernųjį komunikacijos laikotarpį. Gorbachio pasirodymas yra kuriozios ir neišvengiamybės. Tačiau, atsižvelgiant į paskutinius įvykius Lietuvoje, kyla įtarimų. „Aš įtariu, kad čia vyksta pavojingas vėlnio žaidimas“, – sakė dr. J. Kazickas.

Sekė diskusijos ir bendros išvados. Sekantis kongresas turėtų įvykti po trejų ar ketverių metų. Mums tai yra tautinės gyvybės reikalas. Taip pat linkeina, kad sekančiame pasaulio lietuvių kultūros kongrese būtų geriau išlaikytas balansas atstovauti kiekvienam kraštui, kuriame reikiškiai lietuvių rašytojai, menininkai ir mokslininkai. Už Šiaurės Amerikos „kiemo“ ribų yra vertinę lietuvių kūrėjų.

Po diskusijų Milda Lenkauskienė, PL IV kultūros kongreso pirmininkė, perskaitė kongreso deklaraciją ir rengėjų padėkos žodį. Visi kongreso dalyviai sugiedojo „Lietuva brangi“. Tuo buvo užbaigtas įspūdingas bei vertingas kultūros kongresas.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugsios kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomos skleidžia informacijas įvairiose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukoms, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukias arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Spaudos atstovai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime birželio 27-30 d.d. Toronte

Nuotr. St. Dabkauskas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

"KRETINGA" VILNIUJE

Naujame pastate Vilniaus senamiestyje įsikūrę šeimininkai bendrabutis ir kavinė "Kretinga". Projektas 1985 m. buvo pripažintas geriausiu architektūrinio darbu, gerai įvertintas sąjunginėje visuomeninių pastatų apžiuroje. Naujasis pastatas neišsiskiria iš kitų statinių senamiestyje.

ORIGINALI OPERACIJA

Kauno medicinos instituto P. Jašinskio klinikoje yra įsikūręs sąjunginis sudėtingų širdies ritmo sutrikimų chirurginio gydymo centras, vadovaujamas akademiko dr. Jurgio Brėdikio. Gegužės 23 d. ten ligoniui su kraujotakos nepakankamumu pirmą kartą ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje buvo įsodintas širdies darbo pagalbininkas, padarytas iš gyvo, susitraukiančio jo paties nugaros raumens ir specialaus elektrostimuliatoriaus. Originalią operaciją atliko širdies ir kraujagyslių chirurgijos laboratorijos vedėjas prof. dr. Arimantas Dumčius su medicinos mokslų kandidatu E. Širvinsku, chirurgais S. Giedraičiu ir K. Šalčiumi, dalyvaujant Kauno medicinos instituto docentams J. Skučui ir R. Kibišai. Teigiama, kad naujasis metodas gali pakeisti visos širdies persodinimus. Originalios operacijos susilaukęs pacientas yra 56 metų amžiaus antros grupės invalidas, sirgęs diletacine išemine kardiomiopatija.

BAIMĖS PĖDSAKAI KULTŪROJE

Taip pavadintas muzikologo, menotyros mokslų kandidato prof. Vytauto Landsbergio minis birželio 3 d. laidoje paskelbė "Komjaunimo tiesa". Jos yra susietos su Druskininkuose trečią kartą surengtų jaunimo kamerinės muzikos dienų konferencija "Apie muziką ir ideologiją". Prof. V. Landsbergis, gimęs Kaune 1932 m. spalio 18 d., yra architektūros veterano Vytauto Landsbergio-Zemkalnio sūnus, M. K. Čiurlionio draugijos pirmininkas, jo dailės ir muzikos kūrinių tyrinėtojas, daugelio studijų autorius, laimėjęs respublikinę 1975 m. premiją už leidinį "Čiurlionio kūryba". Savo kritiškas mintis prof. V. Landsbergis pradeda ateizmiu skirta pastaba: "Viena problema, kurią teks išspręsti persitvarkančiai visuomenei, bus vulgarus ateizmas, jo priežastį ir pasekmių problema. Konkretūs nuostoliai kultūrai, tarp jų — muzikai, nebūna nei įvertinti, nei ištaisyti, nesuvalkomi, kokią dvasinę žalą daro bet koks fanatizmas. Taigi ir ateistinis. Tai sąmonė, užtemdyta prietaro, įtaringumo ir nepakantumo, veikianti galų gale nebe įsitikinimo ir apgalvojimo, o sąlyginio refleksio principu..." Bijome netgi sakyti sudėjęs ar sudėję, nors metų metais po truputį buvę aiškinti, kad galima, nes jų rusai tebevertuoja savo "spasibog". Tačiau tūlas lietuvis, vos tik ištaręs pro lūpas išsprūdusį atodūšį "ačiū Dievui", ima teisintis iš praėjusių užsilikusių įpročių.

BAIMĖ BRAUKO DIEVĄ

Duokime žodį prof. V. Landsbergiui: "Baimė, pasamonejė tebekirbanti fanatizmo baimė — jo blogiausiaji pasekmė, kurią dar vainikuoja ilgai skiepytas įsisteikęs persitengimas. Manau, taip reiktų vertinti įvairių globėjų praktikuotą bokštų kryžių pjaustymą, tuo būdu antikultūriškai žalojant net garsią paminklinę architektūrą (tikrovėje arba fotografiniuose pavaizdavimuose). Atitinkamai — manomos aukščiausios dvasinės esybės vardo rašymą mažąja raide, nepaisant atsirandančių minčių, prasmės, kultūrinio turinio iškreipimų. Juk jeigu Aukščiausią ramiu veidu taisėm ir bene ligi šiol taisom į aukščiausią (ūgių?), tai čia ne proto sprendimai. O juk buvo laikai, kada valstybinis choras, norėdamas padainuoti Maironio — Naujajai dainai 'Vasaros naktys', žodžius 'noris mylėti Dievą brangiau' keisdavo į 'savo brangiausią'..." Išimtis daroma tik lotynų kalbai, nes ji nesuprantama, parankesnė. Tad Deus po natomis rašomas normalia raide. Giedamas lotyniškas tekstas "De profundis clamavi ad Te", kuris, pasak prof. V. Landsbergio, kai kam yra priimtinesnis už "Tavęs šaukiuosi, Dieve mano"...

NUKENTĖJUSI OPERA

Toliau prof. V. Landsbergis paličia vargonininkus, kunigus ir vieną operą: "Vargonai — su bažnyčia susiję, todėl politiškai įtartinas instrumentas. (Kad taip nėra, teko ilgai ir atkakliai įrodinėti — S. Vainiūno, L. Digro darbai, o ne žodžiais). Vargonininkas — blogesnė senųjų laikų muzikos profesija negu kitos; jei galima išvengti, neminėti. (Pasidairykite, pavyzdžiui, dokumentuose ir literatūroje, kas buvo Balio Dvariono tėvas?) Juoba — kunigo profesija (gal galima ką nors komponuoti), dainas rinkusį kunigą vadinti tikrai kompozitoriumi, chorvedžiu, folkloristu). O ką daryti su kunigu, kuris pasirodo tarybinės operos scenoje kaip 1863 m. sukilėlių vadas? Beveik tą patį, ką ir tada, juk opera beveik antitarybinė. Lyg Pontijaus Piloto laikais ji gali būti palaidojama dvidešimčiai metų, po kurių vis dėlto prisikelia, pastatoma — tempora mutantur — ir net TSRS Ministrų Tarybos premijuojama..." Prof. V. Landsbergis čia kalba apie Vilniaus konservatorijos prof. Juliusa Juzeliūno operą "Sukilėliai", kuriai buvo panaudotas V. Mykoliaičio-Putino po Stalino mirties parašytas istorinis romanas apie 1861-63 m. sukilimą. Vadų eilėse buvo kun. Antanas Mackevičius, okupacinės caro valdžios pakartas 1863 m. gruodžio 28 d. Kaune, Ožėškienės gatvės aikštelėje prie Žaliojo kalnų vedančių laiptų. Prof. J. Juzeliūnas, nekeisdamas romano pavadinimo, operą sukūrė 1957 m., bet jos pastatymas buvo sustabdytas. "Sukilėliai" rampos šviesa Vilniaus operos ir baleto teatre išvydo tik 1977 m. spalio 29 d.

V. Kst.

Tautinių šokių šventės proga prie žuvusių karių paminklo Hamiltone. Įvairių kraštų jaunimo atstovai pasirošę padėti vainiką

Tillsonburg-Delhi, Ontario

Lietuvos atgimimo sąjūdžio Delhi skyrius

GEGUŽINĖ

1988 metų liepos 17, sekmadienį, 1 v.p.p., Vinco Dirsės ūkyje, R.R.2, Otterville, Ontario, prie 59 kelio, 3 km į šiaurę nuo Delhi.

Bus jautienos kepsniai, dešros, kava, pyragai, muzika.

Laukiame visų atvykstant. Pelnas — laikraščiu "Laisvoji Lietuva".

Iki pasimatymo gegužinėje! LAS valdyba

Hamilton, Ontario

A. a. PETRO LUKOŠIAUS atminimui Kanados lietuvių fondai aukoję: \$100 — velionies žmona P. Lukošienė; \$20 — St. Dalius, A. D. Jankūnai, G. Melnykas; \$10 — J. Asas, J. Bajoraitis, J. Januškevičius, A. Mingėla, M. Repečka, H. Rimkevičius ir J. Tarvydas. Fondas širdingai dėkoja už aukas.

London, Ontario

JAUKI POPIETĖ. "Pašvaistės choras", vadovaujamas muz. Ritos Vilienės, Londonui daug reiškia. Todėl londoniečiai jį labai ir vertina. Marija ir Jonas Naruševičiai pagalvojo, kad yra atėjus laikas sudaryti progą choristams prieš vasaros atostogas pasisvėginti. Todėl jiedu, padedami kitų, ir surengė pavasario pabaigos pobūvį. Vaisingoji Marija, chore dainuojanti sopranu, buvo priekupusi įvairiausių kepinų, tačiau visų dėmesį pirmiausia patraukė ypatingai skanus raguolis. Marijos atsiėmęs iš savo šeimos suvalkų trikampyje. Malonių šeiminių globėjami choristai ir jų prieteliai praleido tikrai gaivinančią popietę, džiaugdamiesi šeiminių nuosirdumu, labai gražiu oru ir jaukiu Naruševičių sodeliu. Pobūvyje, žinoma, dalyvavo per visus metus sunkiai su choru ir kitose srityse dirbusi ir pati vadovė muz. Rita Vilienė.

PALAIODOTA KRISTINA STANKIENE. mirusi birželio 4 d. sv. Juozapo ligoninėje Londone, eidama 86-uosius metus. Liko vaikai: čia Raimundas ir Edmundas Kudirka su šeimomis, įskaitant penkis provaikščius. Paulių, Oną, Dovydą, Danielių ir Patriką. Velionės vyras mirė 1982 m. Palaidotas birželio 6 d. iš Šiluvos Marijos šventovės sv. Petro katalikų kapinėse Londone. D. E.

Edmonton, Alberta

JURGIS BUDRYS, pokarinės imigracijos tautietis, mirė gegužės 27 d., išgyvenęs 73 metus. Velionis buvo nevedęs ir artimų giminių Edmontone neturėjo. Palaidotas iš Connolly-McKinley laidotuvių namų koplyčios birželio 2 d. Beachmont kapinėse. Laidotuvių apeigas atliko kun. Paul Hudon. Velionies palikimo ir laidotuvių reikalus tvarkė Valteris Dovydaitis. Po laidotuvių

HAMILTONE reikalinga lietuvių moteris prižiūrėti pusantur metų Jonuką. Geras atlyginimas. Tel. 524-2770.

Norite susipažinti su savaitraščiu "TĖVIŠKOS ŽIBURIAI"? Atsiųskite savo adresą ir gausite keletą numerių nemokamai.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

dalyviai buvo pakviesti pietums į Teddy's restoraną.

RAYMOND FILIP, gabus jauniosios kartos lietuvių kilmės poetas bei įvairių straipsnių autorius, rašantis anglų ir prancūzų kalbomis, lankėsi Edmontone birželio 4-7 d. Tuo metu birželio 4 d., šeštadienio vakarą, buvo surengtas pobūvis su šokiais ir muzika, kur poetas paskaitė keletą savo kūrybos eilėraščių anglų kalba. Sekančią dieną, sekmadienio popietę, prie kavutės ir užkandžių, svečias paskaitė daugiau savo kūrybos anglų ir vertimus lietuvių kalba. Jo kūryba ir stilius originalus; daug kalbama apie paskutinio dešimtmečio politinius, socialinius ir asmeniškus pergyvenimus. Vieniame eilėraštyje poetas jautriai išreiškia nelaimingus vaikystės prisiminimus. Autorius, palyginti neblogai kalba ir lietuviškai.

KAZINO ŽAIDIMAI, surengti Lietuvių namų ir Bendruomenės valdybos pastangomis birželio 10-11 d.d. pavyko labai gerai ir davė daugiau kaip 29 tikstančius dolerių pelno. Tai nuopelnas gero vadovavimo ir daugelio tautiečių talkos ir kooperavimo. Laimėti pinigai bus panaudoti Lietuvių namų ir kiemo pagerinimui. Pirmiausia nuo galimų įsilaužimų apsaugoti bus daromi atitinkami langų ir durų apsaugos įrengimai. Prieš metus laiko įvykusio įsilaužimo ir vagystės kaltininkai kol kas dar nesurasti.

ALDONA BUTKUTĖ, profesorė, dirbanti Melburne, Australijos universitete, birželio 13-16 d. lankėsi Edmontono Alberto universitete įvykusiose konferencijose. Ta proga aplankė ir keletą Edmontono lietuvių šeimų.

Dobilas

Sibirinių išvežimų minėjimas birželio 12 d. Hamiltone. Prie Aušros Vartų šventovės kalba KLB apylinkės pirm B. MACYS

Nuotr. A. Boruso

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavyse namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 3%
santapas 5.75%
kasd.pal.taupymo s-ta.....5.25%
90 dienų indėlius 8.25%
1 m. term. indėlius 9.5%
1 m. term. ind.mėn.pal. 9%
3 m. term. indėlius 10%
RRSP ir RRIF (pensijos).....7%
RRSP ir RRIF 1 m. 9.5%
RRSP ind. 3 m. 10%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.5%
nekiln. turto pask. 1 m. 10.75%
nekiln. turto pask. 3 m. 11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santapus dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25,000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos teniso vadovai Niujorkan atsiuntė du jaunuosius tenisininkus — Jūrą Mackevičiūtę iš Vilniaus ir Arūną Čioplį iš Palangos. Jie dvi savaites treniruos Port Washingtono teniso akademijoje, prižiūrimi tėvo Vytauto Gerulaičio, buvusio Lietuvos ir Pabaltijo čempiono. Kitas dvi savaites praleis sūnais Vyto Gerulaičio, buvusio profesinio žaidėjo, vadovaujamame teniso centre Floridoje.

Šešiolikčiai Romo Kalantos mirties metinių minėjimą gegužės 7 d. surengė Lietuvių moterų federacijos Filadelfijos klubas, vadovaujamas pirm. Sniegulės Jurskytės. Minėjimas pradėtas klebono kun. Kajeto Sakalausko atnašomis Mišiomis Sv. Andriaus šventovėje. Pamoksle jis kalbėjo apie jaunąjo R. Kalantos gyvybės auką Lietuvai. Auką atnešė ir skaitymus atliko moterų klubo narės. Parapijos salėje susirinkusius minėjimo dalyvius pasveikino klubo pirm. S. Jurskytė. Minėjimas pradėtas visų sugiedotu Tautos himnu. Apie gyvybės auką bei kitas okupuotos Lietuvos problemas kalbėjo Irena Skuodienė, atsakinėjusi ir į dalyvių pateikiamus klausimus. Lietuviškų dainų programą atliko Marijos Tallat-Kelpšienės-Krasauskienės vadovaujamas mišrus "Aido" kvartetas iš Baltimorės — J. Brazauskienė, E. Dulienė, V. Dulys ir I. Kučiauskas.

Filadelfijos lietuviai balandžio 16 d. atšventė 1908 m. pabaišę pasistatydintų Lietuvių namų aštuoniadesimtmetį. Tada jie vadinosi Muzikiniai lietuvių namai (Lithuanian Music Hall). Dabartinį Lietuvių namų pavadinimą jie gavo 1974 m. Tada buvo pradėtas kelerius metus trukęs šio pastato atnaujinimas, kurį atliko Vinco Šalčiūno vadovaujami savanoriai. Surinkutų aukų pakako tik atnaujinimui reikalingai medžiagai nusipirkti. Lietuvių namuose dabar yra M.K. Čiurlionio salė, kultūros centras, jais naudojasi organizacijos ir JAV LB Filadelfijos apylinkės valdyba. Sukakties minėjimas įvyko M. K. Čiurlionio salėje. Invokacija sukalbėjo kun. Kajetonas Sakalauskas, pasiektais laimėjimais džiaugėsi buvęs ilgametis Lietuvių namų tarybos pirm. Gediminas Šurdėnas. Išsamią ilgąs veiklos apžvalgą padarė Vytautas Volertas. Jai yra skirtas a.a. dr. Jono Puzino, Vinco Šalčiūno ir Vytauto Volerto parašytas sukurtojo leidinėlis. Namų valdybos pirm. Vytautas Matonis kalbėjo apie ateities veiklą, kuri bus silpnėsnė, nes dabar jau retėja lietuvių eilės. Namų tarybos pirm. Virgus Volertas scenon pakvietė tarybos ir valdybos narius, sutiktus triukšmingu plojimu. Iškilmingos vakarienos metu koncertinę programą atliko estrados sol. Nelė Paltinienė su savo vyru muz. Arvydu Paltinu. Jiedu šiemet jau šeštą kartą viešėjo JAV, pirmąsyk užsukdami Filadelfijon. A. Paltinas, dirbantis muzikos mokytoju Vasario 16 gimnazijoje, prašė paramos šiai lietuvių institucijai V. Vokietijoje.

Argentina
Motinos diena Argentinos lietuvių centre paminėta gegužės 8. Centro sekr. Birutė Daratienė uždegė mirusios motinoms skirtą žvakę. Jų atminimas pagerbtas tylos minute. Minėjimo programai vadovavo Hektoras Survila, o ją atliko: N. Zavičkaitės-Mahne vadovaujamas mažųjų ansamblis "Pelytės", vidutinio amžiaus jaunimo ansamblis su savo naujuoju vadovu G. Mišniūnu, J. Puliko vadovaujamas "Inkaras", įsijungęs su tautinių šokių švente Kanados Hamiltone paruoštais šokiais, pirmą kartą pasirodęs moterų orkestrėlis. Motinoms skirtą Salomėjos Nėries eilėraščių jautriai perskaitė A. Gaidimaukaitė, kalbėjusi apie lietuvių motinoms reikšmę šeimai ir tautai. Centro vicepirm. Antanas Grišnis tada scenon specialiam pagerbimui pakvietė dvi motinas: vidurinėsios kartos atstovę Mariją Petrauskaitę-Kisielienę ir jaunosios kartos atstovę Eugeniją Čikštaitę-Mayorgą. Joms įteiktos puokštės gėlių, visoms motinoms, dalyvavusioms minėjime — po gėlę ir V. Mačiūno pagamintą širdies formos suvenyrą.

Australija
Vydūno 120 metų gimimo ir 35 metų mirties sukačių minėjimą Adelaidės lietuviams gegužės 15 d. surengė Lietuvos atgimimo sąjūdžio (LAS) Adelaidės skyrius. Minėjimui vadovavo K. Alseika.

Dalyvius pasveikino LASo skyriaus pirm. V. Stalba, tylos minute paprašęs pagerbti žuvusius už Lietuvos laisvę. Broniaus Strauko paruoštą paskaitą skaitė jo žmona G. Straukienė. Ištraukomis iš Vydūno kūrinių programą papildė saviveiklinio "Vaidilos" teatro aktorai V. Ratkevičius ir N. Skidzevičius. Dainų ir tautinių šokių pyne atliko vyresnio amžiaus moterų ansamblis, su kuriuo dainas paruošė sol. Genovaitė Vasiliukienė, tautinius šokius — Bronė Lapsienė.

ALB krašto valdybos pirm. Dagną Baltutienę, porai mėnesių išvykusią iš Australijos, pakeitė vicepirm. dr. Paulius Kabilas. Pirmininko pareigas jis eis iki rugpjūčio 15 d. D. Baltutienė su savo vyru lankėsi Kanadoje, dalyvavo IV-jame pasaulio lietuvių kultūros kongrese ir VII-jame PLB seime Toronte. Į planus yra įtrauktas apsilankymas Europoje ir M. Gorbachio reformų paliestejo Lietuvoje.

Britanija

Janina Grauzinytė-Ambrazevičienė, viešnia iš Vilniaus, atvykusi aplankyti savo tėvo kapo, viešėjo Bradforde ir Londone. Bradforde lietuvių klube ji susitiko su tautiečiais, pažinusi prieš tris dešimtmečius mirusį jos tėvą Dominiką Grauzinį. Ji ir jos sesuo Regina, būdamos mokyklinio amžiaus, tada tapo našlaitėmis, nes kiek anksčiau Lietuvoje tragiškai žuvo ir jų mama.

Motinos dienos minėjimą Koventrio lietuviams pavėluotai surengė vietinis DBLS skyrius su jaunuoju pirm. V. Stirbiu. Jaunimui skirtą įvadinę dalį savo eilėrašiais apie motinas ir Motiną Tėvynę pradėjo Laimutis Švalkus. Apie motinas ir Motinos dieną kalbėjo DBLS centro valdybos organizatorių ir kultūrinių reikalų vadovs E. Šova. Motinoms skirtų dainų pyne atliko Genovaitė Aleknavičienė ir Brigita Bishop. Antrojoje dalyje, įsijungus Vaclovui Aleknavičiui, skambėjo senovinės liaudies dainos, pajavirintos satyra "Smulkioji lietuvių tautosaka". Minėjime dalyvaujančios motinos buvo papuoštos gėlėmis. Svečių buvo susilaukta iš Londono, Derby, Nottinghamo, Mančesterio ir kitų vietovių. Šokiams skirtoje kapelėje grojo ir pats DBLS skyriaus pirm. V. Stirbis.

Naujoji DBLS centro valdyba pareigomis pasiskirstė gegužės 8 d. posėdyje: J. Alkis — pirmininkas, V. Dargis — vicepirmininkas, spauda ir informacijos, A. Vilčinskis — sekretorius, politiniai reikalai, B. Butrimas — iždininkas, socialiniai reikalai ir parengimai, E. Šova — organizaciniai ir kultūriniai reikalai, V. Gasperienė — jaunimo reikalai ir lituanistika, S. Nenortas — teisiniai ir administraciniai reikalai. Tą pačią dieną įvykusiam Lietuvių namų akcinės bendrovės direktorių valdybos posėdyje pirmininku buvo išrinktas J. Alkis. Tad jis dabar yra dviejų pagrindinių organizacijų pirmininkas — DBLS centro valdybos ir Londone esančių Lietuvių namų direktorių valdybos. "Europos lietuvių" primena, kad tokias dvigubas pareigas 1954-59 m. laikotarpyje yra turėjęs ir M. Bajorinas.

Lenkija

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos suvažiavimas įvyko Seinuose gegužės 29 d., susilaukęs apie 70 delegatų iš įvairių Lenkijos vietovių, atstovavusių 1.460 draugijos narių. Atskaitinį pranešimą padarė pirm. J. Blūdžius. LVKD turi 47 skyrius. Naujo skyriaus nenašiai buvo susilaukta Olshtyne. Draugija rūpinasi išsaugoti Lenkijos teritorijoje gyvenančių lietuvių kultūrinės vertybės, plečia meno saviveiklą, sudaro sąlygas vaikams mokytis gimtąja kalba. Lenkams gerai yra žinomi Punske veikiantys ansambliai "Ulbonėlės", "Jotava", kaimiška kapela "Klumpe". Daug dalyvių sutraukia Punske rengiamos liaudies meistrų dirbinių mugės, ansamblių sąskrydžiai, į kuriuos įsijungia ir Lazdijų rajono saviveiklininkai. Memorialinį poeto Albino Žukausko muziejų planuojama įsteigti jo gimtinėje. Baltstogės radiofone bus įkurta radio laidų lietuvių kalba redakcija. Kas trys mėnesiai išeinančią "Aušrą" žadama padaryti mėnesiniu leidiniu. Naujuoju LVKD pirmininku išrinktas Punske lietuvių gimnazijos direktorius Juozas Sigitas Paransevičius.

VIENTELĖ PROFESIONALI LIETUVIŲ KELIONIŲ ĮSTAIGA KANADOJE SKELBIA ir GARANTUOJA

Pigiausias kainas kelionėse į LIETUVĄ 1988 metais

5-kiom, 10-čiai bei 15-kai dienų patogiausiomis lėktuvų linijomis išvykimo datos iš Toronto ir kitų Š. Amerikos miestų

Liepos 20 - rugpjūčio 2	Spalio 7 - 21
Rugpjūčio 11 - 27	Gruodžio 27 -
Rugsėjo 2 - 16	sausio 10 1989 m.

Užsisakykite dabar — gausite papildomą nuolaidą.
Smulkesnes žinias teikiame
tel. (416) 769-2500

Mūsų įstaigoje Jums patarnaus: AUDRONĖ, LIUSĖ, DALIA, INGĖ, JOANNE, PAULIUS.

Mes kalbame — lietuviškai, angliškai, prancūziškai, rusiškai, lenkiškai, vokiškai, itališkai, ispaniškai.

Mūsų įstaigoje įrengti kompiuteriai: PEGASUS/GEMINI bei TDS

Mūsų įstaiga yra narys — IATA, T-comm, BBB, CLIA

Adresas: 2100 Bloor St. W. Toronto, Ont., Canada, M6S 1M7

Tel. (416) 769-2500 Telex 06-986766 TOR

KVIEČIAME NAUDOTIS MŪSŲ LIETUVIŠKO BIURO PASLAUGOMIS.

Mūsų registracijos numeriai: retail nr. 2559030, wholesale nr. 2475066

Mirė Brazilijos lietuvių veikėjas

A. a. prelatas Pijus Ragažinskas, uolus kunigas ir Pietų Amerikos lietuvių veikėjas, mirė birželio 29 d. Sao Paulo mieste.

Velionis gimė 1907 m. Pajevonyje, Vilkaviškio apskrityje. Mokėsi ir baigė Vilkaviškio "Žiburio" gimnaziją ir kunigų seminariją. Kunigų įšventintas 1931 m. birželio 21 d. Vikaravo Luidvinave ir Suvalkų Kalvarijoje.

Draugijos užsienio lietuviams remti rūpestiu 1936 m. išvyko pastoracinį darbą dirbti Brazilijoje. Apstodavo Šv. Juozapo parapijoje Sao Paulo mieste, Vila Zelina priemiestyje. Šioje parapijoje ilgą laiką išbuvo klebonu. 1957 m. paskirtas lietuvių kolonijai misioninku, o 1958 m. pakeltas į prelatus.

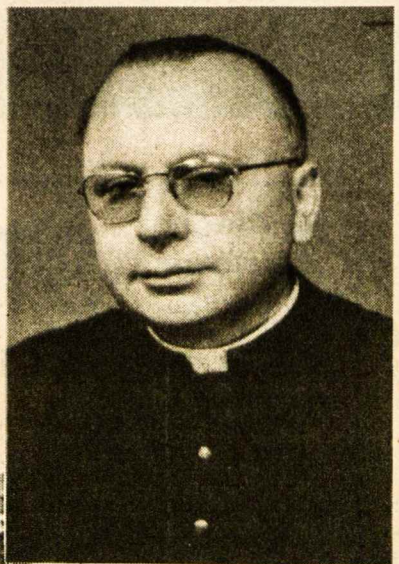
Atvykęs į Braziliją daug padėjo lietuviams emigrantams, patekusiems į fazendierių išnaudotojų rankas. O po II Didžiojo karo padėjo naujiems ateiviams susirasti darbus ir butus.

Ilgai vadovavo lietuvių katalikų Šv. Juozapo bendruomenei, o taip pat lietuvių misioninkų klubui. Dar pirmininkavo PLB Brazilijos krašto val-

dybai, buvo įvairių organizacijų dvasios vadas ir patarėjas. Rūpinosi lietuviškomis mokyklomis.

Nuo 1936-41 m. redagavo "Šviesa", o 1947 m. įsteigė laikraštį "Mūsų Lietuva" ilgai jį redagavo. Rašė ir Šiaurės Amerikos spaudoje. Rūpinosi lietuvių ir Lietuvos reikalų propagavimu Pietų Amerikos spaudoje. Parūpino ir pats rašė šiai spaudai straipsnius.

Sveikatai susiplėnėjus, atsisakė klebono pareigų ir tal kino pastoracijoje įvairiose lietuvių kolonijose. Paskutiniu laiku vėl darbavosi Šv. Juozapo parapijoje, Vila Zelina vietovėje. K.

Prel. PIJUS RAGAŽINSKAS, miręs birželio 20 d. S. Paulo, Brazilijoje

Prelato Pijaus Ragažinsko laidotuves Sao Paulo mieste Brazilijoje

Pauliui Klimui grįžus į Ročesterį

Spaudoje buvo rašyta apie Pauliaus Klimo kelionę pėsčiomis iš Ročesterio į Vašingtoną. Jo žygio tikslas buvo įteikti prašymą JAV-bių prezidentui R. Reaganui, išvykstančiam į Maskvą. Prašymo turinys – dabartinio metu Lietuvoje kalinamas Petras Gražulis už žmogaus teises, kai visur yra skelbiamas "glasnost".

Su įrašu ant krūtinės sportinių marškinų, "Gorbachov Free Petras Gražulis" Paulius Klimas iškeliavo į sostinę gegužės 1 d., palydėtas Ročesterio lietuvių.

Vašingtoną Paulius pasiekė gegužės 25 d. nuedamas 25-30 mylių per dieną. Paulių rodė vietiniai televizijos kanalai, o vėliau jau jį matėme einantį pro Baltuosius rūmus. Jis įteikė prašymą aukštam prezidento pareigūnui, kuris pasikalbėjęs su Pauliumi, pažadėjo įteikti prezidentui. Atlikęs užsibrėžtą tikslą Vašingtone, išskrido į lietuvių jau-

nimo suvažiavimą, kuris vyko Čikagoje. Ten jam buvo pranešta, kad Vatikano radijo bangomis jo kelionė buvo perduota į Lietuvą ir jam dėkoja Nijolė Sadūnaitė.

Paulius grįžo į Ročesterį gegužės 30 d. Jį sutiko nemažas būrys jaunimo, tėveliai ir pažįstami. Birželio 5 d. po 11 valandos Mišių Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje jis padarė pranešimą apie savo kelionę. Susirinkusiųjų tarpe buvo Pauliaus draugų ir svečių amerikiečių. Parodė vaizdą, ištraukęs, pašnekesius su spaudos atstovais, žurnalais, Niujorko kongresmanu Frank Horton ir senatorium Alfonse D'Amate. Skaidrėse rodė žemėlapyje, nubrėžtą kelią, apylinkes, kuriose teko pailsėti. Kelionės apibūdinimas buvo įdomus ir ne vienas, susimąstė, kaip vienas pasiryžęs jaunuolis atkreipė televizijos ir spaudos dėmesį savo unikaliu žygiu ir iškėlė pavergtos tėvynės vardą. Manau, reikia tik džiaugtis jaunimo tiek JAV-se, tiek Kanadoje. Jaunimas suranda įvairių būdų kovai.

Po Pauliaus pranešimo, jį sveikino šv. Jurgio parapijos klebonas Justinas Vaškys, OFM, ir džiaugėsi Pauliaus laiminga kelione. Taip pat jį sveikino valdžios pareigūnas Richard Dollinger, kuris įteikė atitinkamą įrašą. Kaip choristą, Paulių sveikino ir Ročesterio Lietuvių Bendruomenės choro vardu Angelė Dziakonienė ir Vytautas Žmuidzinas. Laurynas Vizmanas, Ročesterio jaunimo vardu. Pabaigoje Paulius dėkojo visiems, kurie jį rėmė ir giliai suprato. Užkandžiais ir kavute visus pavaišino A. Dziakonienė ir E. Bulsiėnė.

Garbė tėveliams ir prof. dr. Antanui ir Danguolei Klimams. Garbė visam lietuviškam jaunimui, kuris mažomis kibirkštėmis idėja laisvės švyturio ugnį tolimesnei kovai.

Nerima Narutė

Pasaulio lietuvių IV kultūros kongreso, įvykusio birželio 24-27 d.d. Toronte, dalis atidarymo dalyvių. Pirmoje eilėje iš kairės: rašytojai V. TAMULAITIS, J. JANKUS, J. ŠVABAITE-GYLIENE, kun. L. ANDRIEKUS, OFM, E. NAZARAITE, už jų (dešinėje) kun. J. VAIŠNYS, SJ, kun. K. KUZMINSKAS. Nuotr. St. Dabkaus

Kitataučių spaudoje pasižvalgus

Kardinolas J. Glemp Sovietų Sąjungoje

Toronto lenkų savaitraštis "Głos Polski" birželio 16 d. laidoje rašo, kad Lenkijos primas kard. J. Glemp lankysis Sov. Sąjungoje, kur žada aplankyti lenkų katalikų šventovę Leningrade. Kardinolas su saviimi vežasi 50 mišiolių lenkų kalba, kurie yra paskirti katalikams Lietuvoje.

Krokuvos kurijos savaitraštis "Tygodnik Powszechny" birželio 12 d. laidoje rašo: "Viešintėlė katalikų šventovė Leningrade yra pavadinta Lioro Dievo Motinos vardu. Mieste yra 3-5 tūkstančiai katalikų, daugiausia lenkų ir lietuvių, taip pat ir rusų. Klebonu yra kun. Juozas Pavilonis". Taigi ši parapija nėra lenkiška, bet mišri. Tas pats savaitraštis birželio 19 d. laidoje rašo, kad kard. J. Glemp birželio 7 d. lankėsi Maskvos šv. Liudviko šventovėje ir paliko jos rektoriui kun. Stanislovui Mažeikai Mišių kieliką ir lenkų kalba mišiolią. Šioje šventovėje Mišios yra atnašaujamos lotynų kalba.

Iškilmės Baltstogėje

"Głos Polski" birželio 23 d. laidoje rašo, kad birželio 17-18 d.d. Baltstogėje įvyko Vilniaus arkivyskupijos II Eucharistinis kongresas, (pirmasis įvyko 1931 m. Vilniuje). Tuo pačiu metu šiam mieste vyko ir Vilniaus arkivyskupijos 600 metų įsteigimo sukakties minėjimas. Iškilmėse dalyvavo du lenkai kunigai iš Gudiškos arkivyskupijos dalies birželio 19 d. Po iškilmingų pamaldų Šv. Roko šventovėje miesto gatvėmis vaikščiojo procesija.

Lenkijos kompartijos oficialus "Trybuna Ludu" birželio 21 d. rašo, kad birželio 17-18 d.d. Baltstogėje įvyko 228-toji Lenkijos vyskupų konferencija, kurioje kard. Glemp painformavo vyskopus apie savo kelionę į Sov. Sąjungą ryšium su 1000-ties metų Ukrainos-Rusios krikšto sukaktimi. Jis taip pat pranešė vyskupsams apie vykstančias derybas tarp Vatikano ir Lenkijos Liaudies Respublikos dėl diplomatinio santykių užmezgimo. Į šias derybas iš Romos atvyko arkiv. Francesco Colasuonno, kuris pirmininkaus Vatikano delegacijai.

Krokuvos kurijos savaitraštis "Tygodnik Powszechny" birželio 19 d. atspausdino ilgą kun. Tadeusz Krahel straipsnį "Kelias iš Aušros Vartų – Vilniaus diezeccijos šeši simt-

mečiai". Straipsnyje atpasakojama Vilniaus vyskupijos istorija nuo jos įsteigimo popiežiaus Urbono VI Bule 1388 metais ligi š. m. birželio iškilmių Baltstogėje. Straipsnio autorius tarp kitko rašo: "Lenkijai atitekusiai arkivyskupijos daliai prigijo 'Archidiezeccija Baltstogėje' pavadinimas. Į šį miestą 1945 m. rugpjūčio 15 d. iš Vilniaus atvyko arkivyskupas Jalbzykovskis. Jis čia suorganizavo arkivyskupijos kuriją ir iš čia valdė archidiezecciją. 1945 m. gegužės 8 d. savo veiklą pradėjo iš Vilniaus atkeltoji kunigų seminarija ir Stepono Batoro universiteto teologijos fakultetas. (...) 1982 m. kunigų seminarija atšventė jos įsteigimo 400 metų sukaktį".

Vyskupas A. Baranuskas

Tas pats savaitraštis gegužės 22 d. išspausdino istoriko Piotr Lossowski straipsnį apie vysk. Antaną Baranuską, kuriame jis pabrėžė jo kaip poeto reikšmę Lietuvai ir kaip dvaisiškio tikintiesiems. Nebuvo pamiršti ir jo darbai matematikos srityje. P. L. rašo: "Į vyskupo Baranauko laidotuves susirinko minios tikinčiųjų – lenkų ir lietuvių. Jis buvo palaidotas Seinų katedroje. Po tam tikro laiko buvo pastatyta epitafija, kurioje lenkų kalba yra informuojama, kad čia ilsisi Seinų vyskupas Antanas Baranuskas. Lietuviai darė pastangas, kad šioje len-toje būtų įrašas ir lietuvių kalba. Šios pastangos nebuvo sėkmingos. Lietuviai su kartėliu pastebi, kad "Anykščių šile-

lio" autorius, pirmasis Seinų vyskupas – lietuvis, neturi lietuviško paminklo".

Lenkijos savaitraščiai "Tygodnik Powszechny" ir "Polityka" praneša, kad Lietuvos kompartijos centro komitetas nutarė patenkinti lenkų mažumos Lietuvoje teisėtus poreikius kalbos ir kultūros srityse.

Įvykiai Lietuvoje

Paryžiaus rusų savaitraštis "Ruskaja Mysl" gegužės 27 d. rašo, kad gegužės 19 d. keturi Lietuvos asmenys pasiuntė Sov. Sąjungos generaliniam prokurorui Rekunkovui tokio turinio telegramą: "Gegužės 22 d. yra numatoma pagerbti 200.000 Lietuvos asmenų, kurie prieš 40 metų buvo deportuoti. Vilniaus prokuroras Fadeika ir miesto vykd. kom. pirm. pavaduotojas Kačonas grasina represijomis. Prašome apginti Sov. Sąjungos konstitucijos 50-tąjį straipsnį".

Gegužės 22 d. ryte N. Sadūnaitė, V. Bogušis ir A. Terleckas atsidūrė namų arešte ligi demonstracijos pabaigos. Dalyvių skaičių šaltiniai nurodo nuo vieno ligi trijų tūkstančių. TASS agentūra suskaičiavo 300 dalyvių (birželio 14 d. pranešime JAV TASS rado 500 dalyvių.

Suimti kauniečiai

"Ruskaja Mysl" birželio 10 d. rašo: "Sov. Sąjungos – suomijs pasienien. Gegužės 25 d. bandant pereiti sieną buvo suimti kauniečiai: Gintautas ir Mečislavas Tarasevičiai ir Ričardas Andriejauskas". J. B.

Baltiečių grupė Europos parlamente

Baltiečių informacijos biuras Strasburge 1988 m. gegužės 21 d. pranešė, kad Europos parlamente buvo įsteigta grupė Pabaltijo reikalams (*Baltic Intergroup*), kurią sudaro įvairių frakcijų parlamentarai. Grupė stengsis pagerinti padėtį Baltijos šalyse ir tuo padėti įgyvendinti Helsinkio susitarimų principus.

Nuo pat Europos Bendruomenės įsteigimo ji stengiasi užtikrinti taiką bei laisvę Europoje ir sustiprinti bendradarbiavimą tarp europiečių, nepaisant juos skiriančių politinių barjerų. Šiuo metu Europos Bendruomenei priklauso 12 vidurio bei vakarų valstybių, bet jos veikla apima visą Europą, siekiant politinės, ūkinės ir kultūrinės padėties pagerinimo.

Savo 1983 ir 1987 metais priimtose rezoliucijose Europos parlamentas pareiškė, kad Baltijos valstybėse buvo pažeista laisvo apsisprendimo teisė ir žmogaus teisės. "Baltic Intergroup" sieks, kad tos teisės būtų įgyvendintos Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Tuo tikslu parlamentarai veiks Europos parlamente, Strasburge, Briuselyje ir Liuksemburge bei tam parlamentui priklausančių valstybių parlamentuose; užmegs pokalbį su tiesiogiai atsakingais politikais; informuos apie Baltijos valstybes ir rinks dokumentus.

"Baltic Intergroup" pirmininkas Europos parlamente yra dr. Hans-Joachim Seeler, socialistų frakcija (SPD, V. Vokietija). Lygiateisiai vicepirmininkai: *Gustavo Selva*, krikščionis demokratas (Democrazia Cristiana, Italia); *Guy Guer-*

mer, "golistas" (demokratinis atsinaujinimo sąjūdis, R.P. R., Prancūzija); *Christopher Beazley*, Europos demokratų frakcija (Conservative Party, D. Britanija); *Jeorgen Breonlund Nielsen*, liberalų frakcija (Venstre, Danija). "Baltic Intergroup" generalinis sekretorius yra *Algis Klimaitis*; adresas: "Baltic Intergroup", F-67240 Gries (pres. Strasbourg), 6 rue du Muguet, France. (ELTA

Važiukime į seminarą!

Studentai, lituanistinių mokyklų mokytojai, lietuvių kalbos bei kultūros mylėtojai! Jau pats laikas įsiregistruoti į XIV lituanistikos seminarą, įvykstantį š. m. rugpjūčio 7-21 d.d., "La Salle Manor" rūmuose, apie 30 mylių nuo O'Hare aerouosto, netoli nuo "East-West Toll Way", Plano miestelio apylinkėje, JAV.

Kursai yra universitetinio lygio. Kiekvienas kursas susideda iš 12 valandų paskaitų. Šiais metais dėstys seminare:

LIETUVIŲ KALBA

Mykolas Drunga – Lietuvių gramatikos pagrindai
Antanas Klimas – Linksnių ir prielinksnių vartojimas
Antanas Klimas – Lietuvių kalbos kirčiavimas
Juozas Vaišnys – Lietuvių kalbos kultūra
Antanas Klimas – Lietuvių bendrinės kalbos tarimo pratybos

LIETUVIŲ LITERATŪRA

Ilona Maziliauskienė – Lietuvių drama
Bronius Vaškėlis – Lietuvių novelė.

VISUOMENINIAI MOKSLAI

Saulius Sužiedėlis – Lietuvių tautinis atgimimas
Rasa Mažeikaitė – Lietuva viduramžių laikais
Vytautas Kavolis – Lietuvių kultūros istorija iki 1945 m.

KLB švietimo komisija jums pilnai užmokės seminaro mokesť (\$280 amerikietiška). Skubiai kreipkitės į KLB švietimo tarybos pirm. Alg. K. Vaičiūną tel. (416) 762-1777, (416) 245-3209 arba į KLB švietimo tarybos sekretorę Živilę Šelmienę tel. (416) 792-9106.

Mylimai draugei

**A+
KOSTEI LINKEVIČIENEI**
mirus,

reiškiu gilią užuojautą sūnui EDUARDUI su šeima,
sesutei ALDONAI ir broliui BRONIUI Lietuvoje –
Genė Petrulienė su šeima

**A+
MARIJAI PARĘSTIENEI**
mirus,

vyrą PRANĄ, sūnų ALEKSĄ, dukras ALDONĄ ir ELENĄ,
vaikaites ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame –
E. ir Br. Šopiai

**A+
PETRUI LUKOŠIUI**
mirus,

žmonai PRANEI, dukrai ADELEI, sūnui VIDUI su šeima
ir artimiesiems reiškiamė giliausią užuojautą –

Hamiltono lietuvių pensininkų klubas

**A+
BIRUTEI GALBOGIENEI**
mirus,

motiną MARTĄ PLENIENĘ nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto lietuvių pensininkų klubas

Taip apsirėngęs į Vašingtoną keliauvo PAULIUS KLIMAS įteikti prez. R. Reaganui laiško, kad būtų paleistas į laisvę Petras Gražulis

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"
**Gerry Loughheed
Funeral Home**
252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

The Marlatt
The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.
615 Main Street East
(East of Sanford)
**laidotuvių namai
ir koplyčia**
Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

Kai kaltinimai kartojami

Atsilepiant į naujojo Lietuvos žydų draugijos pirmininko Izraelyje pareiškimą, liečiantį lietuvius

A. KALNIUS

Senųjų bibliinių laikų žydai laikėsi dėsnių "akis už akį, dantis už dantį". To dėsnių laikosi ir mūsų laikų žydai, vertindami net ištisas tautas, įskaitant ir lietuvius.

Aure, 1976 m. liepos 8 d. "Tėviškės žiburiose" dr. Dov Levinas pareiškė: "Dėl to pirmojo Lietuvos žydų konferencijoje, įvykusioje Muenchene 25.IV.1947, buvo priimta deklaracija apie lietuvių tautos kaltę žydų žudyme". Šis kaltinimas kartojamas metų metais pačiu viešiausiu pasaulyje mastu. Kaltintojams visiškai nesvarbu, kad atsirado lietuvių tik vienas kitas, gal ir trečias šimtas atseit, maždaug vienas lietuvis iš dešimties tūkstančių, kurie taip pat keršijo žydams, kai jie reikėdė simpatijas rusų tankistams už tai, kad jie užnario vergijos grandinę ant lietuvių tautos kaklo. Ogi vėliau daugelis jų skriaudė lietuvius, netekusius laisvės.

Taiigi ir 1988 m. balandžio 24 d. Jeruzalėje, minint savo tautiečių tragišką nedalią, Lietuvos žydų draugijos pirmininkas Izraelyje dr. Aba Gefen šitaip prabilo:

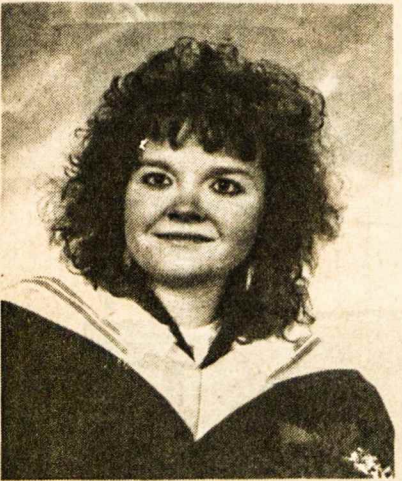
"Mes esame šiandien čia susirinkę atidengti Lietuvos žydų atminimo padalos šiame 'Sunaikintų grupuočių slėnyje', kur yra surašyti Lietuvos žydų vardai, prieš 47 metus tapusius pirmosiomis aukomis, vokiečiams užpuolus sovietus. Lietuvos žydų draugija Izraelyje yra įsipareigojusi priminti pasauliui pražūtingas lietuvių pastangas žydų naikinime.

Lietuvos žydų likučiai negali pamiršti ir nepamirš, kad prasidejęs karui mažesnieji žydų junginiai buvo sunaikinti išimtinai lietuvių, o didesnieji – jiems aktyviai prisidėjus. Taip pat yra gerai žinoma, kokį baisų uždavinį lietuviui atliko žydų likvidavime getuose ir koncentracijos stovyklose už Lietuvos ribų. Gaila, kad žymus lietuvių žudikų skaičius laisvai sau vaikštinėja ir džiaugiasi lietuvių organizacijų pagalba.

Netgi buvimas mažo būrelio padorių lietuvių, kurie, rizikuodami savo gyvybėmis, pagelbėjo žydams išvengti mirties, nemažina baisaus lietuvių nusikaltimo, kaip antai: inteligentijos, tarnautojų, ūkininkų, darbininkų, laisvų profesionalų, jaunų ir senų – dėl jų žiaurumo savo kaimynams žydams nacių okupacijos metu Lietuvoje". (Laisvas vertimas iš anglų kalbos).

Baimė tiesos

Nė vienas lietuvis neginėja žydams teisės prisiminti savo žydams teisės prisiminti savo krašto gyventojų žydų tragišką likimą giliai pergyveno. Netgi ir dabar jis bodisi anais nežmoniškais įvykiais. Betgi žydai vengia apie lietuvius pasakyti tikrą tiesą, o skelbia pasauliui apie jų "pražūtingas pastangas žydų žudyme". Jeigu jau taip, tai kodėl nepasakyti, kad tūkstantčiai lietuvių gelbėjo žydus ir nemažai jų su žydais nukė-

NATALIJA SLIVINSKAITĖ, Nijolės ir Albino duktė, vaikaitė A. B. Beresnevičių, ši pavasarį baigė Toronto universitetą bakalaures laipsniu (Bachelor of Science Degree in Nursing). Natalija gimė ir užaugo Toronte, baigė Maironio ir aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Šoko ir dainavo "Gintaro" ansamblyje, dalyvavo ir aktyviai reikėsi ateitininkų organizacijoje ir dainavo "Volunges" chore. Natalija gavo darbą Princess Margaret ligoninėje ir ruošiasi chemoterapijos gydymo specialybei

liavo į žvirgžduobes? Žydai tiesios nepasakys ir savo leidžiamoje ar gal jau išleistoje knygoje. Ją turės atskleisti lietuviai taip pat knygos pavidalu.

Tiesa prieš melą

Dr. Aba Gefen sako, kad prasidejęs karui mažesnės žydų grupės buvo sunaikintos išimtinai lietuvių. Tai yra toks pat melas, kaip ir kaltinime visos lietuvių tautos. Tiesa, buvo atvejų, kad mažesnės vietovės, kuriose lietuvių atsikėrė žydams už jų padarytas asmenines skriaudas rusų okupacijos metais, bet tai ne visose vietose ir ne visiems žydams.

PAVYZDYS (1). Lazdijai yra nedidukas pasienio miestelis. Netoliese yra vietovė, vadina ma Katkiškė, kurios barakuose buvo įsteigtas getas ir suvaryti ne tik Lazdijų žydai, bet ir Rudaminos bažnytkaimio, Alveriskės kaimo ir, galimas daiktas, kitų artimų vietovių, kaip Šeštakai, Krosna ir pan. Be kita ko, turiu žinių, kad kai kurie šeštokiškiai žydai buvo gelbėjami apylinkės ūkininkų.

Šio geto sargybiniai buvo lietuviai, o jų viršininku buvo priverstas būti Rudaminos policijos vachmistras, taip pat lietuvius. Kas gi atsitiko su šiuo getu? Ogi sargybos viršininkas susitarė su sargybiniais išleisti iš geto bent dalį žydų. Apie tai jis pranešė savo gerai pažįstamam ir patikimam seneliui žydui Giršui Bergsonui, kad 10 v.v. bus atidaryti vartai, kad įsiai su šeima ir kitų žydų dalis galės iš geto išeiti į laisvę. Taip ir atsitiko – iš geto išsiveržė 53 žydai, o vienas buvo anksčiau išgelbėtas.

Po kelių dienų atvažiavo didelis raudonas autobusas su 54 vokiečių esesininkais, su 2 didelėmis dėžėmis šovinių ir tiek pat dežių degtinės. Jie visus žydus atskirais būriais išsivedė į laukus ir sušaudė. Nė vienas lietuvis žudynėse nedalyvavo. Sargybos viršininkas buvo atleistas iš policijos tarnybos. Šį įvykį iš tolo sekė ir aprašė minėtasis sargybos viršininkas. Jo laiškas saugojamas su kitais dokumentais žydų klausimu archyve.

Panašus atvejis atsitiko ir su Prienų miestelio žydais. Tenai taip pat iš kažkur atvažiavo būrys esesininkų. Jie taip pat žydus būriais išsivedė į nuosią vietą ir sušaudė. Jiems talkino du repatriantai, bet nė vienas lietuvis.

Kiti kaltinimai

Taip pat reikia paneigti perdėtą teigimą, kad lietuvių aktyviai prisidėjo prie žydų naikinimo didesniuose jų telkiniuose, getuose ir net už Lietuvos ribų. Taip, lietuvių prisidėjusių prie žydų naikinimo nelaime. Atvirkščiai, jis savo tik apie vienas dešimtadalis promilės visos tautos. Taiigi ne visa tauta. Kodėl žydai be atodairos visur vartoja milžiniškus skaičius. Kodėl jie neatkreipia dėmesio į tai, kad karui prasidejęs, maždaug po savaitės, kerštaujančių lietuvių skaičius dar labiau sumažėjo? Kodėl jie ir kitų kaltes suverčia tik ant lietuvių pečių? Juk Lietuvoje tuo metu buvo gana daug rusų karo balaisvių, kurie visokiais atvejais buvo verčiami naciams talkinti? Taip pat buvo nemažas skaičius rusų "burliokų", kurių dauguma buvo komunistuojantys ir žydams nepalankūs. Šiek tiek buvo vokiečių, užsilikusių nuo I pasaulinio karo, buvo nemažai lenkų ir kitų mažumų. Taiigi ne tokį jau baisų uždavinį atliko vieni lietuviai žydų naikinime. Nors mes esame giliai įsitikinę, kad nei lietuviams, nei kitiems nederėjo žudyti nė vieno žydo net ir keršto atveju!

Dar Lietuvos žydų draugijos pirmininkas apgailestauja, kad žymus lietuvių žudikų skaičius laisvai vaikštinėja ir džiaugiasi lietuvių organizacijų pagalba. Būtų labai malonu iš pono pirmininko išgirsti bent apie vieną lietuvių, neprašėjusį per KGB "šerengą", kuris laisvai vaikščioja, ir išvardinti bent vieną organizaciją pasaulio lietuvių tarpe, kuri teikia nusikaltėliams pagalbą.

Taip, lietuviai ir jų organizacijos gina savo tautiečius, bet tik tuos, kuriuos žydai kaltina be jokio pagrindo, t.y. KGB ir žydų sandėrio aukas bei lietuvių administracijos tarnautojus, kuriuos žydų osininkai apšaukė karo nusikaltėliais. Pagaliau argi ne visą lietuvių tautą žydai kaltina?

Pabaigai dr. Aba Gefen lietuvių tautos "garbei" dar pabrėžia: "Buvimas mažo būrelio padorių lietuvių, kurie rizikuodami savo gyvybėmis, pagelbėjo žydams išvengti mirties, nemažina baisaus lietuvių nusikaltimo".

Netenka stebėtis, nes šis ir visi kiti pareiškimai lietuviams jau yra ne naujiena. Jie metų metais yra kartojami iš dr. Dov Levino ir Jokūbo Oleisko mūsų tautą "gerbiančių" bylų.

Spaudoje teko pastebėti, kad Yad Vashem įstaigoje tą "mažą padorių lietuvių būrelį", sudaro 144 asmenys. Kiek man teko susipažinti su kai kuria archyvine medžiaga žydų klausimu, tai šį gelbėtojų skaičių gali tekti padidinti net iki 100 kartų. Ogi išgelbėtų ir gelbėjamų žydų skaičius taip pat gerokai didesnis, negu žydai mano.

Pavyzdžiai kalba už mus

PAVYZDYS (2). Vilniaus gete žydai pradėjo mirti badiu. Jų judenrat atstovai kreipėsi į "Statybos" bendrovės direktorių inž. Bronių Galinį, prašydami geto gyventojams duoti darbo. Mat darbininkai buvo geriau aprūpinami maistu.

Direktorius labai grėsmingomis sau pačiam sąlygomis sumanė naujus statybos užmojus, kuriems reikėjo gauti leidimą iš civilinės ir karinės vokiečių valdžios. Juos reikėjo įtikinti, jog tai yra labai naudinga fronto poreikiams. Ogi tai buvo tik priedangas žydams pagelbėti. Betgi vokiečiai tikro direktoriaus tikslu nenujautė ir leidimą išdavė.

Tokių būdu inž. B. Galiniui pasisekė į "Kailio" fabriko stovyklą perkelti iš geto 2000 žydų ir juos aprūpinti darbu bei geresnėmis gyvenimo sąlygomis, žiūr. "Technikos žodis", 1981 m., nr. 3 (173).

PAVYZDYS (3). Prof. M. Biržiška savo knygoje "Lietuvių tautos kelias" I tome, platokai ir gana objektyviai rašydamas straipsnį Lietuvos žydų klausimu, be kita ko pamini faktą, kad "Kauno lietuvių policininkai išgelbėjo iš geto apie 500 žydų vaikų" (psl.45).

PAVYZDYS (4). 1979 m. vasario 8 d. "Tėviškės žiburiose" dail. P. Totoraitienė rašė, kad "kunigas salezietis išgelbėjęs per 200 žydų nuo mirties".

PAVYZDYS (5). VI. R., rašydamas kun. J. Borevičiaus 75 metų sukakties progą ("Draugas", 22.X.80), mini tris kunigus: Pr. Dzegoraitį, J. Borevičių iš Šiaulių ir kleboną Kleibą iš Kužių, vykdžiusius gana rizikingomis pastangomis žydų gelbėjimą. Apie tai esu anksčiau girdėjęs, bet kiek žydų jie praleido per savo rankas, nežinojau. Viena proga kun. J. Borevičiui atsilankius Toronte, jį sutikau ir paklausiau. Jis man atsakė, kad gelbėjo apie 150.

PAVYZDYS (6). Rašo Vanda Daugirdaitė-Sruogienė: "Stai ga beldimas į (Sofijos ir Domo Jasaičių, A.K.) duris. Doktoras jas atsargiai pravaria: stovi žydė, maldauja įsileisti. Vyras su žmona žvelgia vienas į kitą. Jau ūkyje yra paslėpti. Kas daryti? Tylo klausimas. Ir kažkas sugalvota. Nelaimingoji lieka namuose (jos tolimesnis likimas man nežinomas, bet iš viso išgelbėta 30 gyvybių) ("Draugas"), k.pr. 30.1.82).

Apie Jasaičių žygdarbius anuo metu kalbėjo daug Šiaulių miesto gyventojų, bet naciai apie tai negirdėjo.

(Bus daugiau)

Lietuviška baldų dirbtuvė Trout Creek

Daromi nauji minkšti baldai ir atpaaujami seni PIGIA KAINA. P. Lubys, telefonas(705) 723-5522

Ratelių pynė tautinių šokių šventėje liepos 3 d. Hamillone

Nuotr. B. Tarvydo

Gražuolės rinkimai Maskvoje

K. BARONAS

Vokietijos televizija ir spauda gan plačiai atžymėjo pirmus "Miss" rinkimus Maskvoje, kartu primindama, kad "grazuolės" rinkimai kiek anksčiau jau yra įvykę Rygoje, Taline ir Kijeve. Tačiau Sov. Sąjungos sostinėje karalaitės rinkimai pasiekė palyginus gan aukštą lygį, kadangi užkulisyje stovėjo vakarietiška "ranka" – vokiškas madų žurnalas "Burda", kuris turi teisę ir Sov. Sąjungoje spausdinti rusišką laidą. Manding, stebint televizijoje beveik penkias minutes rodytus rinkimus, mano nuomone, jie neprilygo vakarų pasauliui, nors Maskvos "grazuolės" aiškiai pamėgdžiojo vakarietiška moterų eiseną, modeliuojant naujos mados sukneles.

Sporto rūmai sutraukė 12 tūkst. žiūrovų, mokėdami už įėjimo bilietą 4-6 rbl. Tris vakarus tęsėsi rinkimai. Čia jaunos maskvietės turėjo parodyti ne tik savo gabumus "make-up" srityje, bet taip pat suknelių pasirinkimą, maudymosi ir "aerobic" kostiumėliuose (atrodė labai neskoningai), savo inteligenciją.

Nors taisyklės sakė, kad Maskvos gražuolė gali būti išrinkta mažiausiai septyniolikmetė, tačiau šios taisyklės buvo pažeistos, išrenkant iš 2750 kandidatų 16 metų Mariną Kaliną, kuri tik rudensį susilauks reikalausiam metų.

Tuoju po rinkimų, jauna maskvietė pasirašė sutartį su vokišku "Burda" žurnalu, kurio rusiška laida 250 tūkst. egz. tiražu spausdinama Maskvoje. Greičiausiai Marina reklamuos kosmetiką, turizmą, naujausios mados sukneles, už tokį patarnavimą vokiečiai sumokės gan didelį atlyginimą.

Kitas klausimas – ar tie pinigai pateks į Kalininos kišenę, nes visuomet finansiniuose reikaluose pasirūpina valstybės iždai? Tokių pavyzdžių toli jieškoti nereikia. Žinoma Sov. Sąjungos krepšininkė Siemionova (ji gimė Zarasuose ir žaidė Rygos TTT komandoje – K.B.) buvo parduota Ispanijos klubui už 50 tūkst. dol. Dabar, šį 2,13 m aukščio ir beveik 130 kg svorio žaidėją, vokiečių sporto žurnalui "Kicker" skundėsi, kad ji amžinai yra alkaną, maitinasi daugiausiai vaisiais, nes mėšai ir

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos seime gegužės 21-22 d.d. Daytona Beach, Floridoje. Pokylio programai vadovavo dr. SIGITA RAMANAUSKIENĖ (kairėje), savo kūrybą skaitė rašytoja BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ

Baltiečių jaunimo sandraugos

STOVYKLA

įvyks rugpjūčio 11-14 d.d. Jim Thorpe, Pennsilvanijoje, Pocono kalnuose.

Stovykloje bus įdomūs seminarai ir diskusijos, taip pat sportiniai užsiėmimai, laužai, šokiai. Registruotis pas
Rimą Šilėnaitę, 4500 Conn. Ave. NW nr. 606, Washington, DC 20008. Tel. (202) 364-6424.

Blyth & Company Travel
68 Scollard Street, Toronto, Ontario, Canada M5R 1G2

Telefonas (416) 964-0067. Iš kitų vietovių skambinti duoto telefono sąskaiton (collect).
Telex: 06-218906 Reg. nr. 2740365

ALGIS MEDELIS

Sutvarkau dokumentus iškvietimui giminių arba privačiam apsilankymui Lietuvoje

1988 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

ypatingai prieinamos kainos, įskaitant net ir vizų, oro uostų ir daugumos draudų mokesčius (pvz. 1/4 milijono dolerių gyvybės drauda!)

Tik dvi kelionės:

Rugpjūčio 23 – 10 naktų Vilniuje.
Norintiems proga aplankyti Budapeštą - \$2200

Rugsėjo 20 – 11 naktų Vilniuje. Su proga pailsėti Jugoslavijoje - \$2235

KELIAUKITE SU MUMIS – NEAPSIVILSITE!
Sutvarkysime ar suplanuosime visus kitų kelionių reikalus – kreipkitės!

Aukokime Lietuvių kultūros muziejaus statybai

Anapilio sodyboje, Mississaugoje, jau pradėtas statyti **Kanados Lietuvių kultūros muziejus**. Statyba kainuos daugiau kaip 1 milijoną dolerių. Vien paties muziejaus patalpų kaina sieks \$500,000. Šiam tikslui dabar Kanados Lietuvių Bendruomenė telkia lėšas. Kreipiamės į jus, prašydami šį svarbų reikalą paremti kiek galint didesne auka. Auką siųsti ir čekius rašyti šiuo vardu bei adresu:

KL BENDRUOMENĖ – MUZIEJUS,
1011 College Street, Toronto,
Ontario M6M 1A8, Canada

Už aukas, nemažesnes kaip \$20.00, bus išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčių. Paaukoję \$1,000.00 ar daugiau bus įrašomi muziejaus rėmėjų lentoje, o paaukoję \$5,000.00 – muziejaus mecenatų lentoje.

Muziejaus paskirtis – mūsų tautiečių pergyvenimus bei atsiminimus primenančių užrašų, nuotraukų, dokumentų ir kitokių tremtį bei išeiviją nušviečiančių kūrybos ir meno rinkinių priežiūra. Ne visi jaunosios kartos nariai savo tėvų palikimą moka vertinti, ne visi ateityje turės ir tinkamas sąlygas tokios medžiagos priežiūrai. Šis muziejus bus ateities istorikams ir visiems savo senelių ir prosenelių praeitimi besidomintiems asmenims aiški tokios medžiagos vieta.

Kanados lietuvių kultūros muziejaus lėšoms telkti komitetas

KANADOS LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJUI

paremti siunčiu \$

Vardas, pavardė

Adresas

Parašas

Literatūros svarstybų dalyviai kultūros kongrese Toronte birželio 25 d. Iš kairės: V. Natkevičius, dr. R. Šilbajoris, V. Jonynas, L. Mockūnas ir dr. H. Nagys
Nuotr. St. Dabkaus

Vėlyvas Lietuvos krikštas

Ketvirtasis istoriko Ivinskio raštų tomas

J. JAKŠTAS

Lietuvos katalikų mokslo akademija (LKMA) išleido didelį prof. Zenono Ivinskio raštų rinkinio IV tomą bendra antrašte "Krikščionybė Lietuvoje". Tomas turi net 65 skyrius, kurie yra tam tikro laikotarpio krikščionybės istorija. Pvz. autoriaus aprašomas Merkelis Giedraitis lietuvių kultūros istorijoje, liečiamas ir 286-299 laikotarpis. Toliau tęsiama Giedraičių giminė 299-313. Paminėjus jos kelis narius, sustojama prie Giedraičio. Ilgas skyrius apie jį pavadintas "Lietuva dviejų amžių sąvartoje 313-395".

Dėstant Merkelį Giedraitį priartėjama prie reformacijos. Autorius jai duoda antraštę "Katalikybės restauracija Lietuvoje". Įterpiamas ir polemisinis žvilgsnis su apybraiža "Problemos ir požūriai į protestantizmą plėtimąsi ir jo žlugimą Lietuvoje". Mūsų autorius nesutinka su istoriografijoje kartojama mintimi, kad su krikščionyste atėjo į Lietuvą lenkinimas, ir protestantizmas pasuko ją lietuviškumo keliu.

Pagal Ivinskio išvedžiojimus, su protestantizmu pagyvėjo lietuvių studijos Vakarų universitetuose. Juose eidami mokslus bajoraičiai įsisavindavo Liuterio ir dažniau Kalvino mokslą. Šis mokslas plito iš Lenkijos ir todėl lietuvių labiau savintasis. Ypač įtakus lietuviams buvo Karaliaučiaus universitetas, įsteigtas paskutinio ordino magistro ir pirmo Prūsijos hercogo Albrechto.

Pirmuoju teologijos profesorium jame buvo lietuvis Stanislovas Rapalionis ir graikų kalbos profesorium — taip pat lietuvis Abromas Kulvietis. Tame universitete studijavo eilė lietuvių, tarpe jų Martynas Mažvydas, autorius pirmos lietuviškos knygos: "Catechismus prasty szadei, Makslas skaitima raschta yr giesmes dėl křiščianistes bei dėl berneliu iaunumuney suguldytas. Karaliaucziui VIII dena Meneses Sausia, XLV uszgimima Dieva, M.D. XI VII.

Kai pasirodė ši lietuviška knyga ir protestantizmas plito, jėzuitai dar nebuvo atvykę į Lietuvą. Juos pakvietė Vilniaus vyskupas Protasevičius, pasekęs Prūsijos vyskupu Hosiumi, įkurdinusių jėzuitus Braunsberge (Varmijoje), tada priklausiusiame Lenkijai.

Atvykę jėzuitai tuojuo griebėsi slopinti protestantizmą. Ivinskio nuomone, protestantizmas nebuvo jau taip giliai įleidęs šaknų, kaip mūsųose kai kurių autorių tvirtinta. Šiuo atveju tinka pateikti jo žodžiai: "Reikia laikyti perdėta retorika ir tokį XVII-tame amžiuje mėgtą pasakymą, kad Žemaičiuose tik vienas žmogus iš tūkstančio likęs kataliku. Dar iš Kojalavičiaus raštų vis kartota, jog Žemaičiuose, pradedant veiklą vyskupui Giedraičiui, tik septyni kunigai buvo likę.

Jėzuitai buvo maloniai nustebinti radę savo misijoms pagėdaujamą dirvą. Jie lygino Lietuvą su jiems žinoma Indija ir ją pavadino "Šiaurine Indija" ("India Septentrionalis"). Nuo jėzuitų kontrareformacijos pradėtos spausdinti pirmos lietuviškos knygos. Ivinskis pirmiausia kalba apie garsų Kanizijaus ka-

tekizmą, kuris buvęs tikrai išspausdintas, bet neišlikęs. Tačiau mūsų istorikas kartoją istoriografų nuomonę, kad tas olando Hondt (pasivadinusio Kanizijumi) katekizmas tikrai buvo išspausdintas Vilniuje 1585 m. Tuo pačiu metu buvo išspausdinti jo gudiški ir latviški vertimai taip pat Vilniuje. Jie abu yra išlikę.

Po Mažvydo katekizmo pasirodė dvi Mikalojaus Daukšos vertinės knygos: katekizmas ir Postilė. Abi knygos išspausdintos Vilniuje jėzuitams dovanotoje atsivertusio Radvilos Našlaitėlio (Sierotka) spaustuveje. Našlaitėlis rėmė spaustuve ir pasistengė ją pagerinti, davė 1000 auksinų spaustuves raidėms pagaminti.

Knygų spausdinimas jėzuitams brangiai atsiėjo, nes jie neprekiavo jomis — nemokamai dalijo. Jiems reikėjo susirasti mecenatus spausdinimo išlaidoms apmokėti. Pirmas mecenatas buvo Steponas Batoras, rinktinis Lenkijos karalius ir didysis Lietuvos kunigaikštis. Įdomiai, išsamiai per eilę puslapių dėstoma (425-441), kaip jėzuitai svarstė nemokamą knygų dalijimą katalikams jiems nuo protestantizmo "atitraukti". Vėlti pacituoti Ivinskio iš pergamintų išskaityti žodžiai. "Juose buvo rašoma, remiantis įvykstančiais prie Kazimiero karsto stebuklais", įrašyti Kazimierą į šventųjų skaičių. Be paties valdovo. Zigmanto Senojo rašto buvo dar Vilniaus vyskupo bei kapitulos ir Vilniaus pranciškonų raštas. Jis buvo ilgiausias".

Ilgas skyrius "Liaudies liturginis giedojimas Lietuvoje". Pagal Ivinskį, giedojime vyravo protestantai. Ivinskis nesuranda lietuviškų giesmių prieš reformaciją, nors jų galėjo būti. Pirmos lietuviškos giesmės galėjo būti verstos iš lenkų kalbos. Jos galėjo būti ir katalikiškos, nors protestantų pakoreguotos. Seniausia žinoma "Desimties Dievo įsakymų" giesmė. Ji galėjo būti išversta su krikščionybės pradžia. Prieš reformaciją galėjo būti giedama "Pone Karaliau Dieve Abraomo". Ją jau žinojo ir Mažvydas. Pažįstama ji ir dabar Lietuvoje. Ji giedama šventovėse vasaromis sausros metu, prašant Dievą lietaus ir per ilgai užsitęsusias lietingas dienas — giedros. Autorius kalba pirmoje eilėje apie Vilnį ir jame randa paliudytą bažnytinį giedojimą katedroje apie XV š. Čia vyskupas įsteigė kantoriaus prelatūrą. Prelatas turėjo rūpintis bažnytine muzika ir giedojimu. Vyskupas iš savo pusės skyrė jam beneficiją. XVI š. kalbama ir apie Vilniaus giedotojų mokyklą. 1572 m. kapitula reikalavo, kad jėzuitai į pradžios mokyklą einančius vaikus grąžintų į katedros mokyklą dalyvauti giedojime.

Giedojimas tapo svarbus ir ruošiamiems kunigams. Šventinami jie turėjo laikyti giedojimo egzaminus. Vilniaus sinodas buvo pareikalavęs prie kiekvienos parapiinės mokyklos įsteigti giedojimo mokyklą. Jėzuitai rūpinosi paruošti ir pirmus lietuviškus giesmynus. Seniausias jų žinomas iš 1646 m. Slavocinskio vardu išspausdintas "Giesmės Tikiemui Katalikchkam pridarancias". Sekdamas Vael. Biržaičiui, Ivinskis mano, kad giesmynas sudarytas J. Jak-

navičiaus. Jis mini dar ir jėzuito Prano Šrubausko sudarytą giesmyną. Jame yra ir viena įdomi istoriška giesmė: Giesmės ciesa Praejusiu Lietuvoje". Giesmynas susilaukė daug leidimų XVIII-XIX š. ir tapo kantička.

Parapijų šventovėse nuo seniausių laikų žinomos suplikacijos, gaudžios giesmės. Vilniaus katedroje jos buvo giedamos prie išstatyto Šv. Sakramento nuo 1557 m. Jos paplito vyskupijoje ir būdavo giedamos po Sumos. Taip pat įsakytos giedoti už K. Bendrijos ir dvasininkijos priešus. Karų ir kitų vargų metais jos paplito Žemaitijoje.

Baigiamas skyrius "Lietuvos vaidmuo Bažnyčios susijungime su Roma". Nors netrumpas skyrius, ištiestas per 22 puslapius, tačiau jo turinys — tik daryti bandymai sujungti Vakarų ir Rytų Bažnyčias. Iš kelių bandymų tik du laikytini sėkmingais. Vienas jų buvo 1274 m., kai Haličo-Volinijos kunigaikštis Danielius nusuntė popiežiui laišką, ketindamas sujungti ortodoksų Bendriją su Roma. Už tai popiežiaus atstovas vainikavo jį įjotvingių krašto karaliumi Drohičino mieste. (Tuo pačiu metu karaliaus karūną gavo ir Mindaugas). Kai Danielius nesulaukė pagalbos prieš totorius, jis atsimetė nuo krikšto.

Antrą kartą bandyta krikščionių Bendrijas vienyti per vadinamą Brastos uniiją, paskelbtą 1596 m. spalio 9 d.

Jėzuitų pastangomis įvykdytas nutarimas suskaldė ortodoksų ir pripažinusius uniiją ir ją atmetusius. Pirmieji gavo unitų vardą, antrieji — disunitų. Unitai išjungė ir Lietuvos kunigaikštiją su valstybine tikyba, kaip ir katalikų. Jie naudojo katalikams teikiama beneficija, pasilikę prie ortodoksų liturgijos su slavų kalba. Unitus skyrė nuo ortodoksų jiems draustos mišrios vedybos su ortodokais ir ortodoksėmis. Nepaklusnieji turėjo būti verčiami.

Tad tikiybiniis skilimas tarp unitų ir disunitų vedė prie politinio, t. y. valstybinio, skilimo tarp D. Lietuvos kunigaikštijos ir Maskvos, valdomos Jono Kalitos, Gedimino bendralaikio. Maskva dėjos ortodoksų gynėja ir su savo jėgų persvara ėmė puldinėti rytinius Lietuvos pakraščius. Prie disunitų prisijungė ir kalvininkai, ėję prieš Katalikų Bendriją.

Didžiausia pama disunitam atėjo iš Dono kazokų. Jie buvo į laisvę pabėgę baudžiauninkai ir susispietę prie Dono. Jie stėjo ginklu ginti disunitų. Kilo didieji kazokų maištai, užsitęsę ilgus metus.

Ketvirtojo kultūros kongreso parodos atidarymas birželio 29 d. Toronte, Northern District bibliotekoje. Tarp žiūrovų matyti žymusis fotomenininkas Algimantas Kezys
Nuotr. St. Dabkaus

AURELIJA BALASAITIENĖ

Kas patikės?

Kai vakaro žara mums atneša dienos senatvę, nurimsta miesto triukšmas ir pradingsta užesys, aš išeinu į savo miesto tuščią gatvę apie gyvenimą mąstyti. Language spinksi žiburiai, kieme nuaidi juokas, tik verkimo negirdžiu, nes liūdesys, kaip bijantis šviesos apuokas, jis bėga nuo žmonių ir nuo šviesų. Jis glaudžiasi tamsoj, ir ašaros srovena nakties šešėlių vienuoj... Norėčiau aš tada pabelsti į namą, skęstantį tamsoj, paguodą aš kaip dovaną norėčiau nešti ir dalį dovanot saveš... Bet kas gi mano norų gerumu tikės, kad beldžiantį tamsoj ranka tai ne ranka vagies. Kas patikės?

Disunitai, vadinti ir disidentais, gavo paramos ir iš užsienio valstybių. 1766 m. Rusijos ir Prūsijos atstovai, remiami Danijos ir Anglijos ambasadorių, pasirašė 1767 m. sutartį Andrusove (prie Maskvos). Lietuva-Lenkija turėjo atsiskaiti visų sričių į rytus nuo Dniepro ir dar Kijevo, esančio vakariniame Dniepro krašte. Andrusovo sutartis galiojo iki pirmo respublikos padalijimo (1772 m.).

Po paskutinio, t. y. trečio respublikos padalijimo, unitai išliko 1867 m. susidariusioje Austro-Vengrijoje iki sovietinės okupacijos. Jie turėjo savo liturgiją ir buvo vienybėje su Roma.

Tame pačiame rinktinio Ivinskio raštų IV tome įterpti dar keli straipsniai, rašyti ar skaityti įvairiomis progomis. Jie nėra krikščionybės istori-

ja, tačiau pravartu juos čia suminėti: Parapija Lietuvos kunigaikštijoje. Labdara Lietuvoje. Klebonas Lietuvos istorijoje. Kunigo vaidmuo lietuvių tautos atgimime. Valančiaus kunigai. Didysis Lietuvos kovotojas prieš pravoslaviją ir rusinimą — Motiejus Valančius. Melchioras Giedraitis. Du didieji Medininkų vyskupai: M. Giedraitis ir M. Valančius. Katalikų Bažnyčios vaidmuo lietuvių tautai. Katalikybės reikšmė lietuvių tautai. Europos kelias į dabartinę krizę. Ateitininkija keturių dešimtmečių perspektyvoje. Pirmasis lietuvių pasiaukojimas Marijai. Šv. Kazimieras ir jo garbinimas. 1484-1604-1954 sukaktys. Šv. Kazimiero žygis Vengrijoje. Šv. Kazimiero kultas amžių bėgyje. Žagarės Barbora. Dvi knygų recenzijos.

Jablonskis apie alų

V. EIGINTAS

Skambėjo stiklai, putojo alus, nuskardėdavo juokas. Ir štai galbūt tokia proga šovė kokiame pokštininkui galvon mintis palinksminti bendragerius sąmojingų žodžių: "Juk patsai Jablonskis savo gramatikoje, kurią taip uoliai kalėme mokykloje, rašė, kad 'Alus gerti sveika'. Tad kaipgi negersi saldaus alučio su balta putele!"

Kas dabar beatseks, kaip anas Jablonskiui priskirtasis posakis atsirado. Jis pasidarė žinomas ir buvo ne kartą girdimas tiek tradiciniuose studentų "alučiuose", tiek ir kasdieniškesnėmis progomis. Tačiau turbūt niekam neparipuo patyrinėti, ar tikrai tą sakibine tikyba, kaip ir katalikų. Jie naudojo katalikams teikiama beneficija, pasilikę prie ortodoksų liturgijos su slavų kalba. Unitus skyrė nuo ortodoksų jiems draustos mišrios vedybos su ortodokais ir ortodoksėmis. Nepaklusnieji turėjo būti verčiami.

Tad tikiybiniis skilimas tarp unitų ir disunitų vedė prie politinio, t. y. valstybinio, skilimo tarp D. Lietuvos kunigaikštijos ir Maskvos, valdomos Jono Kalitos, Gedimino bendralaikio. Maskva dėjos ortodoksų gynėja ir su savo jėgų persvara ėmė puldinėti rytinius Lietuvos pakraščius. Prie disunitų prisijungė ir kalvininkai, ėję prieš Katalikų Bendriją.

Didžiausia pama disunitam atėjo iš Dono kazokų. Jie buvo į laisvę pabėgę baudžiauninkai ir susispietę prie Dono. Jie stėjo ginklu ginti disunitų. Kilo didieji kazokų maištai, užsitęsę ilgus metus.

(1922) 161-me psl. ir Jablonskio veikalo "Linksniai ir prielinksniai" (1928) 13-me psl. Posakio "alus gerti sveika" tose knygos nėra. Jo nėra ir Jablonskio "Lietuvių kalbos vadovėlyje" (1925).

Įsivaizduokime sau, kad šaukštinis studentiškos sueigos metu koks išsišokėlis Jablonskio posakį apie pieno gėrimo sveikumą būtų leptelėjęs triukšmingai alaus bokalų bekilojantiems korporantams. Nebejotina būtų susilaukęs griausmingo visų nusikvatojimo ir aštraus atkirčio: "Ką čia plepi niekus. Visi juk gerai žinome, kad Jablonskis kaip tik patarė gerti alų. Na, į sveikatą!"

Bet jei kuris nors iš jų universiteto bibliotekoje būtų susiradęs 1911 m. Seinuose išleistą Jablonskio "Lietuvių kalbos sintaksę" ir atsivertęs jos 19-jį psl., tai nemažam savo nustebeimui, o gal ir tam tikram nusivylimui Jablonskiui, būtų ten paskaitęs lyg ant patyčių alaus mėgėjams trumpai drūtai parašytą: "Alus gerti nesveika".

Atsiūsta paminėti

Stepas Jakubickas, DIENOS IVYKIAI SŪKURIUOSE 1915-1986. Autoriaus atsiminimai. Spaudė Litho-Art Limited. Kaina — \$10.

NORIU GRĮŽTI PRIE NEVĖŽIO. Marija Karalevičiūtė - Butkienė, Eilėraščiai 1988 žmonos atminimui išleido Vacys Butkys. Spaudai paruošė ir viršelį piešė Paulius Jūrkus. Spaudė pranciškonų spaustuve Bruklne, Niujorke.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ALKA Putname, Conn., sėkmingai plečia savo veiklą, turėdama didžiulę biblioteką, gausius archyvus, tautodailės ir meno rinkinius. Bibliotekos knygos kataloguojamos. Reikiama literatūrinė medžiaga padės surasti kompiuteris — elektroninis skaitytuvas. Augantiems archyvams įsigyjamos spintos. Talkinant Vytautui Marijošiui, jau sutvarkytas muzikos archyvas. Knygas papuošė dail. V. Igno sukurtais ir ALKAI dovanotas specialus knyženklis. Archyvus rūšyje nuo apsimimo apsaugos pastatą apsupusi požeminė nusausinimo juosta. Jo užpalkalyje stovėjęs lietuviškas kryžius perkeltas prie įėjimo.

Koncertą Klivlando ateitininkų šventėje balandžio 16 d. surengė viešnios iš Kanados — Toronto lietuvių kvartetas "Sutartinė": seserys Zita ir Daina Gorklytės, Danutė Pargauskaitė ir vadovė Nijolė Benotienė. Tai buvo pirmas "Sutartinės" dainininkų pasirodymas pas Klivlando lietuvių Ohio valstijoje, Dievo Motinos lietuvių parapijos salėje. Prisiminant jubiliejinius Dievo Motinos metus, koncertas buvo pradėtas B. Andriuskos, SJ, giesme "Grazi, Marija, Tu esi". Toliau skambėjo lietuvių liaudies ir kompozitorių dainos: G. Gudauskienės — "Mano tėvų gimtinė", M. Tamošiūno — "Žmogui mažai tereikia", M. Noviko "Žaliojoje stotelėje", F. Bajoro — "Paukštutė lakštutė", "Tu netikėjai", E. Narbutaitės — "Pelėda", J. Tamulionio — "Šarkela varnela", A. Raudonikio — "Dar širdy nesutemus", B. Gorbulskio — "Meilė visur jauna" ir "Gražuolė". Į porą liaudies dainų "Sutartinės" dainininkės įjungė ir koncerto dalyvių.

XXXV-ji Europos lietuviškųjų studijų savaitė įvyks liepos 31 — rugpjūčio 7 d.d. V. Vokietijoje, Vasario 16 gimnazijai priklausančioje Romuvoje. Adresas: Litauisches Gymnasium, 6840 Lampertheim-Huettenfeld, W. Germany. Tel. 06256-322. Tiems, kurie atskris į Frankfurtą, traukiniai reikią važiuoti į Weinheimą, o iš ten — Wormso kryptimi einančiais autobusais, Huettenfeldą pasiekiančiais per 20 minučių. Galima atvykti ir taksiu, nes tėra 10 km kelio, arba skambinti Vasario 16 gimnazijon. Tokiu atveju savaitės dalyvių pasivės rengėjai. Savaitės programon įtraukta nemažai paskaitų: Vinco Bartusevičiaus — "Lietuviai DP pokarinėje Vokietijoje: pabėgėliai ar tremtiniai?", Artūro Hermano — "Prūsijos lietuvių: vietiniai ar ateiviai?", Ilonos Maziliauskienės — "Motėris ir jos gyvenimas Lietuvos prozininkų kūryboje", Kajetono Čeginsko — "Septintasis kryžius: pojobiliejiniai svarstymai", Vinco Natkevičiaus — "Antano Macceinos lyrika", dail. Alfonso Krivicko — "Pauliaus Galaunės įnašas Lietuvos istorijon", Vytauto Skuodžio — "Tauta tėvynėje ir išeivijoje: jos problemos ir santykis su dabartinės Sovietų Sąjungos politika", Vytenio Vasyliūno — "Kas yra kometa?", Vytauto Bieliausko — "Negirdimas sąžinės kalinių šauksmas: psichologiniai moderniosios priepaudo bruozai", Stasio Lozoraičio — "Lietuvos nepriklausomybė ir Maskvos persitvarkymas".

Studijų savaitės paskaitas papildys Gintės Damašytės vadovaujamos svarstybos "Ryšių su dabartine Lietuva", Kęstučio Ivinskio ir Raimondos Šreifelaitės pranešimai apie VI-jį pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje. Tradicinėje "Tėvynės valandėlėje" Karolina Palilienė ir Jonas Kristofas Mončys, aktorai iš Paryžiaus, inscenizuos Nijolės Sadūnaitės atsiminimus. Numatytas ir jaunųjų literatų vakaras su koncertu prie laužo. Savaitės metu įvyks Europos LB pirmininkų, Baltiečių draugijos posėdžiai, Europos lietuvių fronto bičiulių ir Vokietijos ateitininkų konferencijos. Organizuojama išvyka į Wormsą, kelionė laivu Neckaro upe. Laisvalaikiais bus rodomos skaidrės ir vaizdažiuostės. Lietuvos meno leidinių paroda surengs dail. Alfonsas Krivickas, lietuvių tautodailės — Irena Krivickienė. Rytais Mišias atnašaus kun. Jonas Jūraitis, svečias iš Šveicarijos. Rugpjūčio 6, šeštadienį, ysm. Antano Deksnio atnašaujamos Mišios bus skirtos Lietuvai.

Vilniaus operos ir baletu teatrų vilniečius pakvietė į J. Strausso baletą "Žydrusis Dunojus" premjerą, paruoštą baletmeisterio ir rež. Vytauto Grivicko, dirigento Vytauto Viržonio. Scenovaizdžius sukūrė latvių dailininkė B. Gogis. Pagrindinius vaidmenis atlieka baletu šokėjai — V. Kudžma, L. Bartusevičiūtė, N. Beredina, S. Masaniovė, R. Railaitė, J. Katakinas, P. Skirmantas.

"Žydincios vėsnios šakelės" konkursą kiekvieną pavasarį surengia Ukmergės rajono Salomėjos Nėries kolchozas su "Naujų knygų" redakcija. Konkurse išrenkamas ir premijuojamas geriausia eilėraščių tais metais parašęs poetas. Šiemetiniame konkurse daugiausia balsų gavo V. Reimerio eilėraščių "Partnerystė", bet nuo jo nedaug atsiliko R. Rudoko "Vienintelė tvirtovė" ir R. Keturakio "Ryžtas". Pagrindinė premija teko V. Reimeriui, bet vertintojų komisija į baigminių literatūros vakarą pakvietė ir kitus du poetus. Jie taip pat susilaukė dovanų. Koncertinę programą atliko Kauno muzikinio teatro atstovai.

Panevėžio dramos teatras sezoną užbaigė V. Dovoreno pjesė "Pusryčiai su nepažįstamaisiais" premjera, paruošta rež. A. Pociūno, scenovaiždžius sukūrusio dail. G. Kličiaus, muziką — kompoz. A. Martinaičio. Pagrindinius vaidmenis atliko aktoriai D. Banionis, A. Babkauskas ir G. Kairytė. Pjesėje sprendžiama menininko sąžinės ir atsakomybės problema. Panevėžio dramos teatro dabar laukia gastrolių Klaipėdoje ir Palangoje. Į jas yra įjungtas A. Strindbergo "Mirties šokis", J. Drudės "Sarta kumelė su skambalu", N. Pogodino "Aristokratai", mažiesiems žiūrovams skirtas spektaklis "Čipolinas ir jo draugai".

Dail. Veronika Šleivytė, gimusi 1906 m. gruodžio 6 d. dabartinio Kupiškio rajono Viktoriškų kaime, net ir Kaune gyvenmdama neužmiršta savo gimtinės. Prieš trejetą metų ji pažadėjo padovanoti Antašaus kolchozui savo kūrinių, įėjų jiems rodyti jų surasta vieta Viktoriškiuose. Pirm. Albinas Vaismužis su kitais sumaniais antašaviečiais iš kito kaimo ant šlūžių pervažė didelę ir gražią pirkia, kurioje dabar jau išstatyta 130 dail. V. Šleivytės padovanotų peizažų ir natūrmortų. Grafikos darbai išdėstyti dviejose šalimais pastatytose klėtyse. Taip buvo padaryta gera pradžia kaimo galerijai, kurią prižiūri Stasė Gruodienė. Jos duomenimis, galerija su dail. V. Šleivytės kūrinių jau susilaukė apie 5.000 lankytojų. Ją padeda surasti dail. V. Šleivytės giminaičių liaudies menininko Vlado Šleivio išdrožta kelią rodanti medinė skulptūra. Šią vasarą į Viktoriškius bus atgabenta antroji pirkia ir pastatyta dar viena klėtis. Tada dail. V. Šleivytė dovanos daugiau kūrinių, kuriuos ji nori sutelkti savo gimtinėje, neišbarsčiusi po muziejus.

Lietuvos žydų XVII-XX š. dailės darbų paroda Kauno paveikslų galerijoje birželio 10 — liepos 7 d.d. surengė M. K. Čiurlionio dailės muziejus su Lietuvos kultūros fonde veikiančia kultūrinio žydų rėmimo grupe. Jos pirm. Emanuelis Zingeris, dirbantis dėstytoju Vilniaus universitete, džiaugiasi paroda, kuri yra pirmas toks renginys ne tik Lietuvoje, bet ir Sovietų Sąjungoje. Žydų liaudies menas ir visa, kas susieta su jų kultūra, skaudžiai nukentėjo II D. karo vokiečių okupacijose. Nemažai vertybių inteligentijos dėka buvo išsaugota Lietuvoje. M. K. Čiurlionio dailės muziejus fonduose išliko negatyvų, užfiksavusių sinagogas ir jų vidų, paminklus senosiose kapinėse. Judaistikos paminklų yra išsaugoję ir kiti Lietuvos muziejai. Jų dėka ir buvo galima surengti šią parodą, papildytą iš kitų rinkėjų gautais rodiniais. Parodai buvo sutelkti senųjų ir dabartinių žydų dailininkų tapybos bei grafikos darbai, sukurti Lietuvos meno leidinių paroda surengs dail. Alfonsas Krivickas, lietuvių tautodailės — Irena Krivickienė. Rytais Mišias atnašaus kun. Jonas Jūraitis, svečias iš Šveicarijos. Rugpjūčio 6, šeštadienį, ysm. Antano Deksnio atnašaujamos Mišios bus skirtos Lietuvai.

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 7 1/2 %
180-185 d. term. ind. 7 1/4 %
1 metų term. indėlius 7 1/4 %
2 metų term. indėlius 8 %
3 metų term. indėlius 8 %
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/2 %
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/2 %
3 metų GIC-met. palūk. 9 1/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. 8 1/2 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 8 %
RRSP-1 metų term. ind. 9 1/4 %
RRSP-2 metų term. ind. 9 1/2 %
RRSP-3 metų term. ind. 9 1/4 %
Specialią taup. s-tą 7 1/2 %
Taupomąją sąskaitą 6 %
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk.iki 5 1/4 %

IMA UŽ:

Asmenines paskolas
nuo 11 %
Sutarties paskolas
nuo 11 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/4 %
2 metų 10 3/4 %
3 metų 11 %
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 10 %
Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI virš 37 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (ISSKYRUS CIGARETES).
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYtuvą (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES 1567 Dundas St. W.
Real Estate & Insurance Ltd. Toronto, Ontario
Telefonai:
531-1191
namų 537-2291
Pirkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

Kokia jūsų namo vertė?
Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000
res: 231-2839

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, telefonas 279-4371
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atlekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkas J. Tamošiūnas

Greitas ir tikslus patarnavimas!
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

"Vilniaus" paviljone birželio 23 d. premjeras DAVID PETERSON pasirašo "Gintaro" albume, kurį laiko ONUTĖ ŠILEIKAITĖ. Nuotr. St. Dabkaus

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

JAV kariuomenės karstus atskiriose laidotuvių automobiliuose. Išleistiuvų apeigose Port Erie dalyvavo Kanados ir JAV karių garbės sargyba. Kanados karo veteranų reikalus tvarkantis ministeris G. Hees, JAV ambasadorius Kanadai T. Niles. Ilgiausią JAV istorijoje karinių laidotuvių procesiją lydėjo dabartiniai kariai, apsiręngę anuometinėmis uniformomis, ginkluoti senovinėmis muškietomis su dagtimi.

Kanados finansų ministerio M. Wilsono pakeistos pajamų mokesčio taisyklės, oficialiai įvestos 1988 m. sausio 1 d., pilnai pradėjo veikti liepos 1 d. Visi kanadiečiai dabar yra padalinti į tris pajamų mokesčio grupes, pakeitusias dešimtį ligisoliinių grupių su skirtingais atskaitymų nuosimčiais. Pagal naujas taisykles pajamų mokesčiui atskaitoma: už metinį uždarbį iki \$27.500 – 17%, už sekantį uždarbį iki \$27.500 – 26%, už uždarbį, prašokantį \$55.000 – 29%. Iš tikrųjų atskaitymai bus didesni, nes prie jų reikės pridėti ir provincinius pajamų mokesčius, kurie sudaro maždaug pusę Kanados mokesčio. Tad praktiškai pirmojo pajamų grupėje reikės atskaityti 26%, antrojoje – 33%, ir trečiojoje – 43%. Taipgi reikia prisiminti, kad Princ Edvardo sala, N. Brunswicas ir Ontario provincinius savo pajamų mokesčius šiemet padidino 2%, o Saskatchewano provincija įvedė 0,5% priedą. Vidutiniškai pajamų mokesčiai, lyginant juos su 1987 m., sumažės maždaug \$350. Tad namo parsinešamas savaitinis uždarbis padidės tik maždaug \$6,75. Finansų ministerijos duomenimis, pajamų mokesčio sumažėjimas turėtų paliesti apie 9,7 milijono kanadiečių šeimų, o jo padidėjimas maždaug \$800 – apie 1,1 milijono šeimų. Galutiname atskaityme už 1988 m. beveik visi kanadiečiai susilauks dalį įmokos grąžinančių valdžios čekių. Mat pirmąjame pusmetyje pajamų mokesčio atskaitymai buvo atliekami pagal senąsias taisykles su didesniu nuosimčiu.

Kanados ministeris pirm. B. Mulrony konservatorių partijos pozicijas Kvebeko provincijoje sustiprino buvusio Kanados ambasadoriaus L. Bouchardo įjungimu į ministerių kabinetą pavasariname jo pertvarkyme. B. Mulronio bičiulis L. Bouchardas kabinete įjungė kaip valstybės sekretorius, pasirinktas patarėju Kvebeko provincijos reikaluose. Anksčiau jis priklausė separatistinei Kvebeko partijai ir tik neseniai perėjo į konservatorių eiles, tapdamas asmeniniu ministerio pirm. B. Mulronio patarėju konstitucinėse problemose su Kvebeku. Į ministerių kabinetą normaliai įjungė parlamento narius. Valstybės sekr. L. Bouchardą Kanados parlamentan turėjo įvesdinti papildomi rinkimai Kvebeko provincijos Lac-Saint-Jean apylinkėje. Libe-

raly partija savo kandidatų pasirinko P. Gimaielį, tai apylinkei atstovavusį 1980-84 m. Socialistų kandidatų tapo J. Paradis.

Papildomi rinkimai sutapo su Toronte vykusia septynių Vakarų pasaulio vadų ekonomine konferencija. Pralaimėjimas būtų buvęs skaudus smūgis šeiminko pareigas konferencijoje atliekančiam ministeriui pirm. B. Mulroniui. Rinkimus betgi lengvai laimėjo ministerių kabinete įjungtas L. Bouchardas, gavęs 16.985 balsus. Už liberalų P. Gimaielį balsavo 10.726 rinkėjai, už socialistą J. Paradisą – tik 2.961. Pastarasis netgi prarado kandidatams privalomą įmoką. Tad iš tikrųjų skaudžiausio smūgio susilaukė NDP socialistų vadas E. Broadbentas, gyvenantis viešosios nuomonės tyrėjų kurstomomis vilimis, kad jo partija gali laimėti sekančius Kanados parlamento rinkimus. Dabargi paaikšėjo, kad E. Broadbento socialistai neįstengia gauti net ir pirmojo savo partijos atstovo iš Kvebeko provincijos. Liberalų vadui J. Turneriui buvo skaudus jo atstovo J. Paradiso pralaimėjimas, nes juk P. E. Trudeau laikais Kvebeko provincija buvo tapusi liberalų tvirtove. Abu opozicinių partijų vadai dabar kaltina ministerį pirm. B. Mulronį, kad laimėjimą jo partijai atnešė \$163 milijonų vertės pažadai rinkiminei Lac-Saint-Jean apylinkei.

Konservatorių eiles Kanados parlamento rinkimuose ruošiasi papildyti užsienio reikalų ministerio J. Clarko mergautinę savo pavarde pasilikusi žmona Maureen McTeer. Ji yra advokatė, turėjusi daug įtakos J. Clarkui, kai jis buvo tapęs konservatorių partijos vadu ir greito pralaimėjimo susilaukusi Kanados ministerių pirminku. Maureen jau yra pripažinta oficialia konservatorių kandidatė naujoje Otavos Carleton-Gloucester apylinkėje sekantiems Kanados parlamento rinkimams. Jos vyras J. Clarkas astovauja rinkiminių Yellowhead apylinkių Albertoje. Laimėjimo atveju jie du taptų pirmąja vyro ir žmonos pora, išrinkta į Kanados parlamentą.

• Mums, lietuviams, šiandieną sava spauda yra reikšmingiausias religinis ir tautinis bastionas
BERNARDAS BRAZDŽIONIS

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835
• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas
130 Kennedy Avenue, Toronto, Ontario M6S 2X9
Ne tik namai, bet ir jūsų ateitis

Pasaulio įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

tę pats premjeras B. Mikuličas pas juos atvyks į Borovą.

Kaltinimai Titui

Jugoslaviją jau seniai slepia 170% infliacija, 15% nedarbas ir \$21 bilijono skola užsieniui. Dėl jos vyriausybė yra priversta imtis diržų suiveržimo politikos. Nerimą darbininkų eilėse kelia pastebimai krįstantis gyvenimo lygis. Belgrade veikia devyniolika narių turintis Žmogaus laisvės gynėjų komitetas. M. Gorbaciovą pradėti persitvarkymai Sovietų Sąjungoje, griežtas J. Stalino pasmerkimas, atrodo, paskatino komiteto narius pakelti balsą prieš ilgus metus kompartijos vadu ir Jugoslavijos prezidentu buvusį B. Titą, mirusį 1980 m. gegužės mėnesį. Dabartiniam Jugoslavijos vadams ir užsienio žurnalistams išteikame pranešime komitetas kaltina velionį, kad jis sustabdė pažangios visuomenės vystymąsi, įvesdamas varžtais paremtą nedemokratinę sistemą. Esą ištisus 35 metus visi pagrindiniai Jugoslavijos sprendimai buvo daromi paties B. Tito. Tad nenuostabu, kad jo išaugintos politikos dabar negali suprasti ir Jugoslavijos gyventojai, ir dabartiniai jų vadai. Komitetas siūlo kritiškai peržiūrėti B. Tito politinius planus ir siekius. Tai yra pirmas viešas pasisakymas prieš kompartijos dievaičių laikomą B. Titą. Tokia oficiali kritika vis dar laikoma politiniu nusikaltimu, nors neoficialiai ji yra plačiai paplitusi nusivylusių Jugoslavijos gyventojų eilėse.

Skautų veikla

• Liepos 9 d. įvyko skautų darbo iškyla Romuvoj. Sekanti Romuvos darbo iškyla bus liepos 23 d. Kviečiame visus galinčius prisidėti. Dėl informacijos skambinti Kastyčiui Baturai tel. 239-8986.
J.D.B.
• Kunigaikštienės Birutės draugovės skautės gegužės 28 d., šeštadienį, suvažiavo į Loreto vietovę pas sesę Gražinę Stripinienę. Papietavusios ir pasivaikėjusios gražioje gamtoje, draugininkei Elenai Namikienei vadovaujant, sesės padėklamavo eilėraščių ir padainavo gražių dainų. Sutekus, prie laužo, trys kandidatės davė įžodį – Marytė Skrinienė, Onutė Narušienė, Genovaitė Bijūnienė. Tuntininkė Jūratė Neimanienė tarė sveikinimo žodį. Padainavusios skautiškas dainas, užgesinusios laužą, sesės pasižiūrėjo pyragais ir kavute. Kupinos patirtų įspūdžių, vėlyvą vakarą, grįžo atgal į Torontą. G.B.

SPORTAS

GOLFO ŽINIOS

Naujai pertvarkytoje Golf Haven aikštėje birželio 25 d. dalyvavo 39 lietuviai golfinkai. Geriems rezultatams pasiekti trūkdė gana smarkus vėjas. Tik vienas golfinkas, Romas Šimkus, pajėgė nugalėti kursą su 78 smūgiais, o visi kiti buvo virš 80: E. Kuchalskis 83, A. Simanavičius 83, S. Ignatavičius 85, Aug. Simanavičius 85, J. Danaitis 87, R. Saplys 87, St. Kėkštas 87, M. Ignatavičius 88, V. Kaknevičius 88, D. Laurinavičius 88, A. Kuolas 89, Stan Podsidecki 89, A. Zalačėnas 90 ir t.t. Šu išlyginamais smūgiais geriausiai pasirodė E. Kuchalskis 66, S. Ignatavičius 67, J. Danaitis 68, P. Lapienis 70, R. Šimkus 70, A. Zalačėnas 71, J. Grinskis 71, R. Saplys 71, A. Jonikas 72, A. Kuolas 73, M. Ignatavičius 73, St. Kėkštas 73, Aug. Simanavičius 73, V. Radžiūnas 74, R. Kymantas 75 ir t.t. Devynių skylių geriausias rezultatas buvo R. Šimkus 37.
Moterų grupė geriausiai pasirodė E. Kėkštienė 89, I. Kymantienė 94 ir G. Kuchalskienė. Su išlyginamais smūgiais E. Kėkštienė 68, G. Kuchalskienė 72 ir I. Kymantienė 73.

Premijas už tiksliausius smūgius žaidimo metu, primenant sviedinuką artčiausiai vėliavėlei iš vieno ir dviejų smūgių gavo M. Ignatavičius, E. Kėkštienė, R. Šimkus ir P. Stauskas. V. Vaitkevičius gavo premiją už premijuotos skyklės neilginį užbaigimą, o V. Siminkevičius burtų būdu laimėjo kantių premiją, skirtą tiems, kurie išbūna iki turnyro uždarymo bei premijų išdalinimo.

Sekantis turnyras įvyks Glen Eagles aikštėje, liepos 24 d., 11 v.r. G.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:
7 1/2% už 90 dienų term. indėl.
7 3/4% už 6 mėn. term. indėlius
7 3/4% už 1 m. term. indėlius
8 % už 2 m. term. indėlius
8 % už 3 m. term. indėlius
9 1/2% už 1 m. GIC invest. pažym.
9 1/2% už 2 m. GIC invest. pažym.
9 3/4% už 3 m. GIC invest. pažym.
8 % už pensijų planą (variable rate)
9 1/2% už 1 m. term. pensijų planą
9 1/2% už 2 m. term. pensijų planą
9 3/4% už 3 m. term. pensijų planą
8 % už pensijų fondą – RRIF (variable rate)
6 % už taupymo s-tas
5 3/4-7% kasd. palūkanų sąskaita
7 1/2% virš \$10,000 kasd. pal. sąsk.
5 3/4% už kasd. pal. čekių sąsk.

IMA:
už asmenines paskolas nuo 10 1/2%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11 %
3 metų 11 1/4% (fixed rate)
su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 % (variable rate)
Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir morgičius iki 75% (kainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

AKTYVAI virš 65 milijonų dolerių

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$15,000. Nemo-kamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543

Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – s a v i n i n k a i
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas, (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – morgičių, palikimų, investicijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.
30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.
KINGSWAY NATIONAL THE SIGN OF DISTINCTION
Tel. 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A. associate broker
4887 dundas street west Islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999
232-2322
DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informaciją apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN ALLAN BROWN REAL ESTATE (ONT.) LTD., REALTOR Toronto & Mississauga Real Estate Board 4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
• atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
• parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
• įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
• atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
• uždengiu naujus stogus, išlieju (važiavimus) (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

Demonstravo 100.000 lietuvių

Iš Pasaulio baltiečių santalkos direktoriaus A. Klimaičio Strasburge per VLIKO informacijos tarnybą gautas sekančias pranešimas. Demokratinio sąjūdžio persitvarkymui paremti liepos 9 d., šeštadienį, Vingio parke Vilniuje demonstravo 100.000 žmonių. Iš klausyti atstovų dalyvavusių 19 kompartijos konferencijoje Maskvoje, pranešimai. Nijolė Sadūnaitė telefonu pranešė, kad, kaip ir birželio 24 d. demonstracijoje taip ir šioje buvo visa jūra mūsų trispalvių. Buvo skanduojami šūkiai: suverenitetas, lygios teisės ateistams ir tikintiesiems, leisti Šv. Tėvui aplankyti Lietuvą. Kaip ir ankstyvesnėse demonstracijose, buvo reikalaujama pašalinti rusų Mitkiną — antrašį kompartijos sekretorių. Plakatuose kompartijos sekretorius Songaila buvo vadinamas "tautos gėda". Po atstovų pranešimo kalbėjo Estijos, Latvijos ir Gudijos atstovai. Buvo reikalaujama, kad Gudijoje gyvenantys lietuviai turėtų lietuviškas mokyklas. Armėnijos delegatai buvo sutikti audringai. Demonstrantai reikalavo laisvo apsisprendimo armėnų Kalnų Karabacho srityje.

VIII-ojoje tautinių šokių šventėje Hamiltone į Copps kolizijos areną įvygiuoja Toronto "Atžalynas"

Nuotr. B. Tarvydo

Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas

Š. m. spalio 3-6 dienomis Romoje rengiamas Lietuvių katalikų mokslo akademijos suvažiavimas su aktualia mokslinė programa.

Atidaromasis visumos posėdis
Kun. prof. dr. Jonas Jūraitis, Religijos ir teologijų sąveika: I d. Vatikano II dokumentus pažvelgus.

Teologijos sekcija
Kun. dr. Valdemaras Cukuras, Išlaisvinimo sąjūdžio teologija ir Lietuva.

Filosofijos sekcija
Doktorantas Andrius Valevičius, prof. Maceina tarp filosofijos ir teologijos.

Istorijos mokslų sekcija
T. prof. dr. Paulius Rabikauskas, SJ, Naujasis Lietuvos istorijos šaltinių leidiniai tėvynėje ir išėjimoje.

Dr. Rasa Mažeikaitė, Lietuvių prekybinių santykių poveikis į užsienio politiką XIV amžiuje.

Dr. Milda Danytė, Vatikano ir Laisvosios Europos radijų lietuviškųjų programų siekiai.

Lietuvių kalbos ir literatūros sekcija
Prof. dr. Birutė Žindžiūtė-Michelini, Brekčūno Postilės žodžiai, nevertojami dabartinėje lietuvių kalboje.

Prof. Vincas Natkevičius, Šių dienų Lietuvos "persitvarkęs" romanas.

Sociologijos ir teisės mokslų sekcija
Mons. dr. Vytautas Kazlauskas, Visuotinio tautų solidarumo enciklika.

Prof. dr. Bronis Kaslas temos dar nesuformulavo.

Politinio mokslų sekcija
Min. Stasys Lozoraitis, Lietuvos ir Lenkijos santykiai.

Inž. Antanas Rudis temos dar nesuformulavo.

Ekonominio mokslų sekcija
Dipl. ekonomistas Ričardas Bačkis, 1992 metų Europa: kada, kaip nubalsavo Europos parlamentai. Bendra rinka turėtų būti galutinai įgyvendinta.

Psichologijos ir pedagogikos sekcija
Prof. dr. Algimantas Norvilas, Kalba ir tautinė sąmonė.

Gamtos mokslų ir matematikos sekcija
Inž. Antanas Girnius, Laikas kaip ketvirtoji dimensija.

Prof. dr. Jonas Genys temos dar nesuformulavo.

Medicinos mokslų sekcija
Dr. Milda Budrienė, Vaikų gydymas, socialinė globa ir sanitarinė būklė Lietuvoje prieš nepriklausomybės laikus.

Architektūros ir menotyros sekcija
Dr. Povilas Reklaitis, Šv. Kazimiero ikonografija.

Baigiamasis visumos posėdis
Dr. Saulius Girnius, Prel. Adomo Jakšto-Dambrausko minėjimas.

Programa gali būti nežymiai papildyta, nes paštas labai vėluoja, po mėnesį ir net po du. Rugsėjo mėnesį bus atspausdinta programa spaustuvėje.

Praktiški nurodymai suvažiavimo dalyviams
Suvažiavimas vyks pensionate DOMUS PACIS, Via Torre Rossa 94, nuo spalio 3 d. popiet iki 6 d. popiet. Paskaitos ir naktynė toje pačioje vietoje. Bus sutauta laiko.

Pilna pensija — 46.000 litų parai už viską. Orientacijai šios dienos keitimo kursas yra šis: 1 JAV doleris — 1250 litų.

1 kan. doleris — 1002 liros, 1 DM — 740 litų. Kadangi kursas nėra pastovus, tai apytikriai pensija pilnai parai kainuos apie 37-40 JAV dol., arba 45-48 kan. dol., arba 62-65 DM. Pensionato administracija reikalauja, kad viskas būtų sumokama atvykus į viešbutį.

Palengvinti registracijos pensionate formalumams, prašoma užsisakant pateikti šias žinias:

Vardas ir pavardė
Gimimo vieta ir data
Koks atpažinimo dokumentas (pasas, Carte d'Identite, ar kitoks)

Dokumento išdavimo laikas.

Užsakymus su šiomis žiniomis siųsti Suvažiavimo rengėjų komiteto pirmininkui — Šv. Kazimiero kolegijos rektoriui prel. Algimantui Bartkui, Via Casalmonferrato 20, 00182 ROMA, Italia. Telefonas: (06) 759.49.08 arba (06) 759.37.24.

Maloniai prašoma nedelsiant registruotis.

Pastaba: Norintieji apsigyventi atskirai kuriam nors viešbutyje, vietą užsisako per vietines turizmo įstaigas.

Rengėjai

Svarbus baltiečių laimėjimas Europos parlamente

Iš Pasaulio baltiečių santalkos direktoriaus Algio Klimaičio per VLIKO informacijos centrą yra gautas sekantis pranešimas.

Europos parlamentas reikalauja, kad Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriai paremtų teisėtus baltiečių reikalavimus.

Š. m. liepos 7 d. Europos parlamentas didele dauguma (98%) priėmė rezoliuciją Baltijos valstybių reikalui. Ją pasiūlė socialistų grupės ir krikščionys demokratai.

Rezoliucija įpareigoja Strasbūre esantį parlamentą kreiptis į Sovietų Sąjungos vadovybę, kad ši patenkintų lietuvių, latvių ir estų birželio mėnesio demonstrantų reikalavimus.

Demonstracijos, kurios įvyko birželio 14 d. visose trijose Baltijos valstybėse, buvo suorganizuotos įvairių grupių, įskaitant ir tas, kurios remia Gorbachiovo "perestroiką".

Demonstruojantys reikalaujo:

1. Atstatyti tarptautiniai pripažinti suverenines valstybes.

2. Įsteigti kultūrinės bei ekonominės autonomijas.

3. Patvirtinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos kalbas oficialiomis respublikų kalbomis.

4. Tuojau sustabdyti rusifikaciją.

Europos parlamento priimta rezoliucija aiškiai parodo, kad Europos valstybės ir toliau nepripažįsta Baltijos valstybių prijungimo prie Sovietų Sąjungos pagal 1939 m. Hitlerio-Stalino paktą. Ji taip pat remiasi Helsinkio akto VIII-tuoju principu, kuris įtaigoja teisę visiems žmonėms laisvai "nuspręsti, kada ir kaip jie nori nustatyti vidaus ir užsienio politinę padėtį be jokio pašalinio spaudimo ir siekti pagal savo norą politinių, ekonominių, socialinių bei kultūrinių tikslų."

Rezoliucija taip pat reikalauja, kad Europos Bendruomenės užsienio reikalų ministeriai paremtų teisėtus baltiečių reikalavimus, prisilaikant Europos politinio kooperavimo akto.

Pasaulio baltiečių santalkos Europos įstaiga šių metų pradžioje ryžosi iškelti Baltijos klausimą tarptautinėje plotmėje. Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerio pavaduotoja Irmgard Adam-Schwaetzer pareiškimas, padarytas Europos parlamente birželio mėnesį, pasitarimai tarp Pasaulio baltiečių santalkos direktoriaus Algio Klimaičio ir Europos Bendruomenės užsienio reikalų įgaliotinio Willy de Clercq rodo, kad šis laikotarpis yra pats tinkamiausias kelti Baltijos klausimą tarptautinėje plotmėje.

Advokatė

JOANA E. KURAS, LL.B.

kartu su advokatu Petru Šimonėliu perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas VIKTORAS E. RUDINSKAS, B.C.L., LL.B., M.B.A.

Ontario ir Kvebeko teisininkų organizacijų narys, dirba firmoje advokatų Anderson, Sinclair, Walters, Shaw & Mooney. Barristers and Solicitors. Patent & Trade Mark Agents

Toronto: Suite 209, 3416 Dundas St.W., Toronto, Ontario M6S 2S1 767-2127
Mississauga: Suite 200, Plaza One, 2000 Argentia Road, Mississauga, Ontario, L5N 1P7, 821-8522 TELEX: 06-960168

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. LL.B.

kartu su advokate Joana Kuraite perėmė a.a. advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St.W., Suite 200 Telefonai:
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4 namų 621-2136

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
Telefonas (416) 864-2734

- Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investicijų srityje
- Aukso kasyklų analizuotojas
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph) Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west toronto, ontario M6P 4C3 769-1616

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 10 v.r. — 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
38 Hurontario Street,
Collingwood, Ont. L9Y 2L6
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasamamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės:
Angėlė Šalvaitytė, B.A.
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 445-5640,
namų tel. (705) 429-6428.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
TEL CHATEL 3180 Hurontario St., 379-7448
RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORK CHATEL 3307 Bloor St. W. 767-2155
Turner & Porter

MARIUS E. RUSINAS, turis septynerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:

- RRSP — nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) — nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyriui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) — gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 Savininkas — Tom Thompson

RE/MAX homecentre inc., realtor
an independent member broker
birute spudas, B.A.
sales representative
Perkant, parduodant ar dėl informacijų skambinkite, mielai patarnausiu
1280 dundas street west toronto, ontario M6J 1X7 res: 445-9469 **535-2500**

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odo, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR
Jeį norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti.
Prizadų mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

1988 metų EKSKURSIJOS Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

6. Rugsėjo 17-31.	Vilnius 11 d.	\$2284.00 dar yra 3 vietos
7. Rugsėjo 7-21.	Vilnius 11 d.	\$2284.00 dar yra 15 vietų
8. Spalio 10-19.	Vilnius 7 d.	\$1695.00 dar yra 7 vietos

KLM lėktuvai Toronto — Maskva su persėdimu Amsterdame. Patirtis Vilniaus grupių organizavime daugiau 20 metų. Neapsiriksime, pasirinkite mano organizuojamas grupes, kurias tvarkau su Inturistu per "Kentours" Toronto nuo 1962 m. Rugsėjo 7-21 grupę numatęs lydėti aš pats. Kaip lietuviška patarlė sako: Senas jautis vagos negadina. Jei dar nesate pasinaudoję, pamėginkite — išitinksite.

Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu

V. BAČĖNAS
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1
Visais kelių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. (416) 593-0600

TORONTONT

Anapilio žinios

— Puikiai pavyko „Jotvos“ ansamblio koncertas Anapilyje. Nežiūrint vasaros karščių, susirinko gražus būrys pasiklausyti ir pasigrožėti tautinių šokių bei dainų vienetu iš Punksko.

— Norintieji važiuoti į pamaldas Midlande, rugpjūčio 7 d., autobusu nuo Anapilio parapijos, prašomi registruotis klebonijoje tel. 277-1270.

— Aukėjo Šv. Jono lietuvių kapinėms: \$50 — B. Skvereckas, V. Anyšenė; Kanados lietuvių muziejui Anapilyje: \$1000 — S. Povilenskis, \$100 — I. P. Girnai; \$20 — A. Gustaitis; parapijos skoloms numokėti: \$200 — J. Jankauskas; \$100 — J. Arštikaitis, A. Auilinskas.

— Mišios liepos 17, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Bronių Znotiną, 11 v.r. už parapiją. Wasagoje 10 v.r. už Hirsų ir Bridickų mirusiųs, 11 v.r. už a.a. Elzbieta Kau-nienę.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdis — liepos 28 d., 7.30 v.v.

— A. A. Mečislavo Abromaičio atminimui Lietuvių slaugos namams aukėjo: \$50 — LN moterų būrelis; \$40 — O. I. Delkai; \$25 — J. V. Šimkus; \$20 — A. S. Ciplijauskai; \$10 — B. Saplys. Lietuvių slaugos namams aukėjo: \$1000 — Jonas Janušas; \$500 — Jonas Žekas, Jonas Bėžys iš Winipego; \$42 — Šveicarijoje gyvenę lietuviai susitikimo proga; \$25 — Jurgis ir Danutė Vidžiūnai iš Čikagos. Statybos fonde yra \$74,877.70. Aukos priima: „Paramoje“ sask. 8711, Priskėlimo par. kooperatyve sask. 155332.17, „Talkoje“ sask. 4259.

— Sekmadienio pietietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: Romualdas Pranevičius, Ona Lukošienė (Lapinskaitė), Aldona Noreikienė iš Šaulių, Janina Klemaitienė iš Kauno, Aldona Petrauskienė iš Klaipėdos, dr. Rūta Mina Srūytė iš Belleair Beach, Floridos, Jack Jaar, Juozas ir Ona Popikaitė, Liudas Medelis iš Sun City, Kalifornijos, Juozas ir Aldona Sodaičiai, Ormond Beach, Floridos.

— Liepos 17 d. LN sekmadienio pietietės metu bus galima įsigyti Algimanto Armono iš Kauno nuotraukų iš Kauno Rotušės aikštės ir senamiesčio architektūros vaizdų.

PADĖKA

Nuoširdus aciu visoms rengėjoms bei viešnioms ir visoms prisidėjusioms, bet negalėjusioms dalyvauti už tokį puikų mergvakarį, kuris įvyko Toronte 1988 m. gegužės 15 d. Ypatingai aciu mano sužadėtinio Andriaus šeimai — Braukams. Taip pat Alvinai Ramanauskieni už jos sunkų darbą. Dar kartą dėkoju.

Ramona Kvedaraitė

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju visom rengėjoms už tokį išpuodingą mergvakarį. Ypatinga padėka mano krikšto mamai Rūtai Žilinskienai, kuri, kaip vyriausia rengėja, su savo padėjėjom tą popietę suorganizavo. Taip pat dėkoju jai už malonius sveikinimus ir linkeimus.

Dėkoju Astai Šernaitėi-Simkuvienėi už sklandų programos pravedimą ir Ritai Jonaitytei-Gast už skoningą stalų papuošimą. Taip pat dėkoju visoms rengėjoms už atneštus skanumynus.

Esu dėkinga visoms viešnioms už gražias bei vertingas dovanas. Ypatinga padėka mamytėms už jų dovanas, kurios yra labai reikšmingos.

Šis jaukiai ir gražiai praleistas mergvakaris liks neužmirštas. Jonas ir aš liekame labai dėkingi už jūsų nuoširdumą.

Kristina Dambraitė-Janowicz

Pajieškojimas

Antanas Jankauskas, gyvenantis Venetijoje, įsiekio savo sesers Aldonos Jankauskaitės-Skrisienės, gimusios Lietuvoje ir gyvenančios Kanadoje. Ji pati ar ką nors žinantys apie ją prašome pranešti: Leonas Baziliauskas tel. 416 — 279-8226, 486 Tedwyn Dr., Mississauga, Ont. L5A 1J7.

NORIU SUSIRASINĖTI SU LIETUVIAIS iš Kanados. Man yra 26 metai amžiaus, gyvenu Palangoje, esu medžio drožėjas — gaminu įvairius suvenyrus. Domiuosi daug kuo, bet labiausiai mėgtu gyvūnų: renku knygas, albumus apie fauną, namuose turiu akvariumą, terariumą su stepės vėžliais. Be to, patinka liaudiška muzika, esu Palangos liaudies muzikos orkestro narys, be dūdos (alto) moku groti gitarą, kuriu gaidas Maironio, M. Martinaičio (mano mylimiausi poetai) eilėms. Edvardas Banevičius, J. Jono 45-2, 235720, Palanga, Lithuania, LTSR.

Priskėlimo parapijos žinios

— Registruotis maldininkų kelionei į Midlandą rugpjūčio 7 d. jau galima klebonijoje. Autobusas išvyksta nuo parapijos 12 v. Mišios Midlande 3 v.p.p. Autobusas sugrįš atgal apie 7 v.v. Kelionės kaina į abi puses \$14 asmeniui. Šią Marijos metų užbaigimo šventę organizuoja KKK centras, kuriam pirmininkauja V. Taseckas. Per Mišias giedos mūsų parapijos choras.

— Liepos 5 d. palaidota a.a. Anastazija Peaseckienė, 65 metų; liepos 6 d. palaidota a.a. Sofija Bubelienė, 86 metų; liepos 8 d. palaidotas a.a. Juozas Čekelis, 67 metų.

— Jau įpusėjo lietuviškai kalbančių vaikų stovykla „Kretinga“, kurioje yra 80 stovyklautojų. Stovyklos komendantas — R. Kulias, kapelionas — kun. E. Putrimas, vadovai: Br. S. Kenney, OFM, R. Šoliūnaitė-Poskočimienė, J. Macijauskaitė, I. Pavilinskaitė, St. Bakšys, D. Udrys, L. Mitalas, R. Laurinavičius, J. Freimanas, A. Karasiejūtė, D. Stungurytė, J. Wilkinson, G. Diavaraitė, J. Melnikaitė, A. Nakrošius, D. Vekys, L. Daukša; šeimininkės: p. Greičiūnienė, p. Freimanienė, p. Ginio-tienė, p. Laurinavičienė; ūkvedžiai: p. Kaleinikas, p. Kriščiūnas, p. Gumauskas. Stovykla baigiasi liepos 16 d. Stovyklos telefonas 1-705-429-2788. Liepos 17 d. prasidės kita stovykla lietuvių kilmės, lietuviškai nekalbantiems vaikams. Mišios stovyklavietėje vasaros sekmadieniais 11 v.r.

— Parapijai aukėjo: \$300 — Vytautas ir Konstantinas Bubeliai, motinos a.a. Sofijos atminimui; \$200 — D. Zulonienė, vyro a.a. Jono atminimui 12 metinių proga; \$100 — A. Virkutis, A. Beresnevičius; \$75 — P. V. Melnykai; stogo remontui: \$60 — V. O. Marcinkevičiai; parapijai: \$50 — A. Petkevičienė, A. J. Viskontas, A. T. Žiliai; religinei šalpai: \$90 — K. Juknevičius.

— Mišios liepos 17, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Bronių Povilaitį, 9.30 v.r. — už a.a. Uršulę Grinskiene, 10.15 v.r. — už a.a. prel. Juozą Laukaitį, 11.30 v.r. — už parapiją, 8.30 v.v. — už a.a. Pranę Simin-kevičienę.

Didžiųjų PLB renginių proga Toronte ir Mississaugoje „Tėviškės žiburius“ aplankė visa eilė svečių bei viešnių iš tolimųjų ir artimų kraštų. Vieni jų yra „TŽ“ skaitytojai, kiti ir bendradarbiai. Dr. V. Dambra buvo atvykęs iš Venetijos ir atstovavo jos lietuviams. Ten jis plačiai reiškiasi ne tik lietuvių, bet ir venezueliečių veikloje, ypač didžiojoje spaudoje, redaguoja Venezuolos lietuvių neperiodinį laikraštį „Tevynėn“. A. Mičiūdas su žmona buvo atvykęs iš Argentinos. Ten jis darbuojasi argentiniečių spaudoje ir dalyvauja lietuvių veikloje. Dr. J. Norkaitis ir prof. V. Natkevičius buvo atvykę iš V. Vokietijos. Jiedu aktyviai dalyvauja tenyškėčių lietuvių gyvenime ir pokalbyje pabrėžė, kad Vasario 16 gimnazija yra ne tik V. Vokietijos, bet ir viso laisvojo pasaulio lietuvių mokykla, kurią visi turi remti lėšomis ir mokiniais. Prof. V. Vardys iš JAV domėjosi „TŽ“ spaudos darbas; taip pat ir dr. B. Saldukiene iš Vašingtono. A. Ast-ravus iš Bostono painformavo apie savo veiklą visuomeninėje ir religinėje srityje. Ne-užmiršo „TŽ“ ir edmontoniečiai — aplankė juos visa grupė su savo pirmininku A. Duda-ravičiumi ir painformavo apie savo lietuvišką veiklą. St. Kasparas iš D. Britanijos, aktyviai dalyvaujantis visuomeniniame lietuvių gyvenime, papasakojo apie Britanijos lietuvių problemas. Romas A. Shatas, mokslinis patarėjas, iš Huntsville, Alabama, su žmona užsisakė „TŽ“, lankydamasis Lietuvos kankinių parapijoje, prašė prisiminti Mišiose a.a. kun. Gustavą Vaitkevičių, nacių nukankintą Dachau lageryje prieš 46 metus.

SKOLOS ATSILYGINIMO tikslu yra pajieškoma Jono Ledzinsko našlė. Jonas Ledzinskas buvo kilęs iš Tryškių valsčiaus, Šiaulių apskritys ir pasimirė prieš kelio-liką metų, rodos, Montrealy. Prašau rašyti šiuo adresu: Skolininkei, P. O. Box 573, London, Ont. N6A 4W8.

PARDUODAMAS namas Lietuvoje Vilniuje. Skambinti Bogdanas tel. 416 — 259-6484.

Vaidas iš VIII-sios laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės, įvykusios Hamiltone

Nuotr. St. Dabkas

1988 metų Toronto Lietuvių namų POILSIO STOVYKLA

rengiama Tėvų pranciškonų vasarvietėje Wasagoje

Atidaroma - rugpjūčio 6, šeštadienį, 12 v.r. Uždaroma - rugpjūčio 14, sekmadienį.

PROGRAMOJE: V. Bražėno ir Br. Stundžios paskaitos. Stovyklos užbaigimo GEGUŽINĖ — rugpjūčio 13, šeštadienį, 19 v.

Patalpų kaina vienam asmeniui — \$45, šeimai — \$75. Vienai dienai vienam asmeniui — \$7, šeimai — \$12.

Veiks pigi stovyklos virtuvė.

Informacija ir registracija: W. Drešeris, 3830B Bloor St., Islington, Ont. M9B 1K8. Tel. 1-416-231-2661 Rengia Toronto Lietuvių namų vyrų būrelis

„TEVIŠKĖS ŽIBURIAI“ atostogauja pirmąsias dvi rugpjūčio savaites. Prieš atostogas paskutinis numeris išsėtos liepos 26 d., o poatostoginis numeris — rugpjūčio 16 d. Atostogų metu neveiks redakcija ir spaustuvė. Administracija dirbs visas dienas, išskyrus šventes ir savaitgalius. Redakcija ir spaustuvė po atostogų pradės dirbti rugpjūčio 10 d.

Lietuviškosios Marijos metų užbaigimo iškilmės bus Midlande rugpjūčio 7, sekmadienį. Bus pradėta 2.30 v.p.p. giesmėmis ir Rožinio eiseną nuo lietuviško kryžiaus. Eisenoje bus nešamos katalikiškų organizacijų vėliavos. Mišios bus 3 v.p.p. Kanados kankinių šventovėje. Autobusai į Midlandą tą dieną vės maldininkus nuo Priskėlimo parapijos Toronte ir nuo Ausros Vartų parapijos Hamiltone. Norintieji autobusą į Midlandą iškilmes vykti nuo Anapilio, prašomi jau dabar registruotis Anapilio klebonijoje. Susidarius reikiamam skaičiui, autobusas bus siunčiamas ir nuo Anapilio. Iškilme organizuoja Kanados lietuvių katalikų centras.

Filmą apie Simo Kudirkos pabėgimą „Defection of Simas Kudirka“ rodė XI-sis televizijos kanalas Hamiltone liepos 10 d. nuo 16 iki 18 v. Filmas paruoštas 1978 m., o S. Kudirkos bandymas pabėgti įvyko 1970 m. Galimas dalykas, tą filmą rodyti Hamiltone televizijos vadovybė paskatino tame mieste įvykusi labai sėkminga laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventė. S. Kudirka šiuo metu gyvena Los Angeles mieste.

Lietuvių tautinių šokių dainų ansamblis „Jotva“ iš Punksko liepos 10 d. koncertavo didžiojoje Anapilio salėje. Daugelis žiūrovų atėjo dar kartą paklausti ansamblio programos, prieš jiems išvykstant į namus. „Jotvos“ programa, nors ir kartojosi, bet buvo šiltai žiūrovų sutikta. Po koncerto „Jotvos“ vadovas A. Uzdila tarė padėkos ir atsiveikimino žodį, įteikdamas Anapilio klebonijai kun. J. Staškui ir prel. dr. Pr. Gaidai dovanas. Klebonas kun. J. Staškus padėkojo už koncertą ir pakvietė ansamblių prie vaišių stalo, primindamas, kad kiekvienam ansamblio šokėjui yra paruošęs po atminimo dovanėlę. Linkime „Jotvos“ ansambliui ir jo vadovui A. Uzdilai kūrybinės sėkmės bei tikimės, kad dar ne kartą pradžiugins žiūrovus naujomis dainomis ir šokiais. D.T.

A+A
MEČISLOVUI ABROMAIČIUI,
buvusiam ilgamečiui „Paramos“ kredito komiteto nariui,
mirus,

žmonai BIRUTEI, dukrai ANGELEI bei visiems artimiesiems nuoširdžių užuojautą reiškia —

Lietuvių kredito kooperatyvo „Parama“ valdyba ir bendradarbiai

Pusbroliai a.a. inž. Broniui Majauskui mirus Čikagoje, jo atminimui Ona, Uršulė ir Vladas Pauliuliai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$30.

A. A. Mečislavo Abromaičio atminimui vietoje gėlių „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$30 — Marytė ir Vacys Vaitkai; \$25 — Marija ir Leonas Garbaciauskai; \$20 — Teklė ir Adolfas Sekoniai, Romas ir Joana Dūdai.

A. A. Mečislavo Abromaičio prisiminimui, užjausdami žmoną Birutę, dukrą Angelę, Otto ir Rasa Berantai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$25.

A. A. Vinco ir Sofijos Bilevičių atminimui duktė Danutė Danienė „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

A. A. tėvų Vinco ir Sofijos Bilevičių atminimui duktė Danutė Danienė Kanados lietuvių kultūros muziejui paaukojo \$300.

A. A. Sofijos Bubelienės atminimui A. G. Tarvydai ir A. Kaminskienė „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$50.

A. A. Felikso Pajarsko atminimui vietoje gėlių J. P. Gabrenai „Tėviškės žiburiams“ aukėjo \$20.

Miuncheno tautinių šokių grupės „Ratukas“ šokėjos Aušra Skeberdytė, Melanija Mikalauskaitė, Elena Molnariene apsisotė pas M. A. Garkūnas, Dundas, Ont., lankėsi „Tėviškės žiburii“ redakcijoje, apžiūrėjo spaustuvę, aplankė Anapilio kapines. Ta proga lietuvių spaudai paremti A. Garkūnas paaukojo „TŽ“ \$20.

Metinė „TEVIŠKĖS ŽIBURIU“ prenumerata nuo 1988 m. sausio 1 d. — 22 doleriai, (naujam skaitytojui — \$18), rėmėjo prenumerata — \$25, garbės — \$30. Prenumerata JAV-se — amerikietiškais doleriais.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

CHESSINGTON LIMOUSINES

vestuvėms, gimnazijos, universiteto mokslo užbaigimo ir kitom progom. Lietuviams nuolaida

C. Jason (Jasiūnas) Toronte Tel. (416) 624-8181

MONTREALQUE

Kun. Paulius Mališka antrąsias iškilmingas Mišias Montrelio lietuviams laikė birželio 26 d. Šv. Kazimiero parapijos šventovėje. Į šventovę procesijoje ėjo Šv. Onos ir Šv. Elzbietos dr. ju narės, skaitovai bei Mišių tarnautojai, Montrelio arkivyskupijos atstovas kun. Mario Paquette, kun. Izidorius Sadauskas ir jaunasis kun. P. Mališka. Parapijos klebonas kun. Stasys Šileika tvarkė visas iškilmes. Choras, vadovaujamas Juozo Skerio, giedojo parinktas giesmes. Pamokslą pasakė pats kun. P. Mališka. Aukos nešė jauniuo atstovai. Tarp kitų aukų buvo gitara, sviedinys ir skautiška skrybėlė, kas labai atitinka kun. Pauliaus pamėgtiems užsiėmimams. Mišių gale kun. Paulius suteikė primicijanto palaiminimą kiekvienam pamaldų dalyviui.

Vaišės buvo pereinamos į parapijos salę. Kun. S. Šileika visus pasveikino ir pakvietė kun. M. Paquette palaiminti valgius. Parapijos komiteto ir darbščių šeiminių puikiai paruošti valgiai patenkino visus svečius. Bege-riant kavą, kun. Paulių sveikino parapijos k-to pirm. Mykolas Taparaskas, Šv. Elzbietos dr-jos vardu Albina Astrauskienė, Šv. Onos — Aurelija Tušienė, „Auk-sinio ratelio“ — Genė Dasienė, parapijos choro — J. Skerys ir kun. Pauliaus tėvas dr. Jonas Mališka. Organizacijos prie sveiki-nimų prijungė ir dovanas. Galiau-siai labai sklandžiai visiems pa-dėkojo kun. P. Mališka.

Vaišėse dalyvavo beveik du šimtai asmenų. Galėjo būti dau-giau, bet dalį nutraukė kitoje parapijoje ruoštos tradicinės Joninės ir, be to, šį savaitgalį jau buvo prasidėję Lietuvių Bendruomenės didieji renginiai To-ronte.

Tradicinės Joninės surengė LK Mindaugo šaulių kuopa birželio 26 d. AV parapijos salėje. Į ber-želiais ir kitokiais žalumynais gražiai išpuoštą salę susirinko apie aštuoniadešimt svečių. Kuopos pirm. Augustas Mylė visus pasveikino ir pakvietė prie gar-bės stalo Jonas, Petrus ir Povil-lus, kurių susidarė lygiai dešimt. Visiems varduvininkams buvo pri-segta po gele. Meninę dalį atli-ko sol. Gina Čapkauskienė, kuri po trijų skambių dainų buvo iš-kviesta padainuoti dar vieną. Akompanavo Mme. M. Roch.

Kun. Jonui Kubiliui palaimi-nus valgius, visi vaišinosi skan-iiais Eugenijos ir Stasio Rimei-kių paruoštais pietumis. Garbės stalą puošė viešnios atvežtas iš Lietuvos raguolis. Kavos metu A. Mylė varduvininkus sveiki-no lietuviškų organizacijų var-du. Vaišės baigtos sudainuojant „Ilgiausių metų“.

A. a. Vincentas Venckus, 60 m. amžiaus, mirė birželio 24 d. Iš Šv. Kazimiero šventovės palaido-tas birželio 28 d. St. Francois d'Assisi kapinėse. Liūdi žmona, duklė, sūnus ir kiti giminės bei artimieji. B.S.

Teresės ir Antano Mickų antrojo kūdikio Pauliuko krikštynos birželio 25 d. įvyko Montrealyje. Pirmąsias krikšto apeigas atliko naujasis kun. Paulius Mališka. Krikšto tėvai — Marytė Adomonytė ir Benis Barisa (Skib.)

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 PETRAS ADAMONIS
Res.: 256-5355 C. I. B.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$23,000,000 REZERVAS — virš \$750,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	9 1/4%	Taupymo — special.	5 1/4%
Term. indėlius:		Taupymo — su gyv. dr.	5 %
1 metų	8 1/2%	Taupymo — kasdienes	4 3/4%
180 d. - 364 d.	7 1/2%	Einaoms sask.	4 1/2%
120 d. - 179 d.	7 1/4%	RRIF — RRSP — term.	9 1/2%
60 d. - 119 d.	7 %	RRIF — RRSP — taup.	6 %
30 d. - 59 d.	6 3/4%		

IMA UŽ:

Nekilin. turto nuo 10 3/4%, asmenines — nuo 11 1/2%

Informacija apie naujasias palūkanas „Lite“

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve 3907A Rosemont	Šv. Kazimiero par.
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	4.00-8.00
Pentktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

PUIKIOS ATOSTOGOS

ant Meksikos įlankos kranto, vėsinaamam, istoriniam, verandų ir senų ažuolų apsuptam dvare.

Ištaigingai ir rami aplinka, 60 mylių į rytus nuo New Orleans, kambariai su atskiromis voniomis, balto smėlio paplūdimys, pietietiškos ir jūrinės turistinės įdomybės, lietuviškas svetingumas. Vienam asmeniui su pusryčiais dienai — \$60, porai — \$80, vaikui — \$15.

Didelis restoranų pasirinkimas, ypač jūrinio maisto. Sveikas maistas namuose pagal susitarimą.

E. Jaunis, „High Oaks“ East Beach, P. O. Box 374, Pass Christian, MS 39571. Tel. 601 — 452-2257

PARDUODU TINKAMUS naudo-jimui Lietuvoj japonų gamybos „video“ magnetofonus. Kreiptis tel. (416) 385-3453 po 6 v.v., Hamiltone.

ATLIEKAM mūrinių darbus iš plytų, blokų ir taisome senus pasta-tus. Skambinti Alfonsas tel. 536-3456 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: An-tanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.